INTROITUS APERTUS

AD

OCCLUSUM REGIS PALATIUM;

AUTORE

ANONYMO PHILALETHA PHILOSOPHO.

In gratiam Artis Chymicæ Filiorum nunc primùm publicatus,

Curante

JOANNE LANGIO.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSSONIUM à WAESBERGE, & Viduam ac Hæredes ELIZEI WEYERSTRAET. 1667.

Duplicare mercurium, e triplicare sulfur

VIRO

NOBILISSIMO, CONSULTISSIMO, EXCELLENTISSIMO

D^NO. GABRIELI VOGTIO,

Hæreditario in *Elberſdorff*, &c. Sereniſſimi ac Potentiſſimi Electoris Saxoniæ Conſilario Aulico & Metallico graviſſimo, ut & Secretario Cameræ intimo, Domino & Patrono ſingulari

S. P. D.

JOANNES LANGIUS.

QUod Naturæ Candidatos aliquo apud Te loco eſſe pateris, meque immerentem ſingulari nuper humanitate complexus fuiſti, amuſſitatum hoc genuinæ Chymiæ opuſculum Nomini Tuo celeberrimo oblatum venio. Equi-

dem alienum, lubens confiteor; ſed veniam dabis, qui hac parte tenuitati potiſſimùm meæ conſulam, conſcius mihi, quod virtutibus Tuis dotibuſque animi dignum ex propriis forulis depromere nullus valerem. Mutuatitio opus habent apparatu, quibus curta domi ſupellex. Non adſpernabere tamen, cùm vel Divis quoque litent, quibus aliunde de Sabæa meſſe comparatur. Præſertim etiam cùm pulchellus iſte liber in ipſo faventis Naturæ ſinu, obſtetricante Candore, natus videatur, adeóque Tibi, quem inter intimos ſuos amicos Natura jamdudum adſcripſit, non poſſit non, certè debeat eſſe quàm gratiſſimus. Domus tua toti hactenus Muſarum Charitumque pediſſequio, ceu Parnaſſus quidam Heliconve, patuit. Patere & huic noſtro pateat, qui non ſtrigoſus ex Trophonii antro mendicatum; ſed habitu ſanè compoſito, fronte apertâ, togâ pellucente, ex penitiſſimis

Chymiæ

Chymiæ adytis Te inclamatum accedit. Ergo igitur benignus admitte; Etenim ſi ritè admiſeris, quin gratus hoſpes ſuis Te donis mactum redditurus ſit haut dubitaverim. DEUM *precor ut Tibi, Tuis, Naturæ & nobis in ſpem publicam diu annare & perennare poſsis. Hamburgi Idib. Decembr. Anno Æræ vulgaris* CIↃIↃCLXVI.

PRÆFATIO EDITORIS
AD
L E C T O R E M.

CUm non ita pridem quod publico hic dedo opuſculum ab Excellentiſſimo quodam harumque rerum ſcientiſſimo Viro nanciſcerer, *Benevole Lector*, confeſtim adeò perplacuit, ut in arenâ quaſi & ſtante pede de ipſo Tuis commodis impertiendo conſilium ceperim. Impellebat me, cùm quòd Author genuinus Tincturæ Phyſicæ elaborator & Poſſeſſor noſtri, in quo vivimus, ſeculi ferè unicus videretur, ſcriptumque ſuum eam in gratiam compoſuerit, ut iſthoc edito Adeptus ſciretur, palantêſque in Arte ad orbitam reducerentur; tum candor & *σαφήνεια* ipſius ſcripti, quidamque quaſi continuatus tenor Sendivogii, quem Author preſſo ubique pede conſequitur, non rarò etiam præcellit, ſemper certè & egregiè, etiam abſque inſtituto explicat. Confidebam igitur quod divulgato hoc & Authoris laudatiſſimæ intentioni ſatisfieri, & quàm plurimis, qui hodieque

aut ærumnabili labore, aut præſumtuoſâ ſcientiâ, aut ſuſpiriis improbis magno Philoſophorum Lapidi, licèt eheu! decollantibus identidem ſpebus, inſidiantur, in illuñi errorum nocte lumen accendi poſſet. Utut enim paucis abhinc annis aliquammulti titulum veræ Philoſophiæ operoſè ambierint, orbemque terrarum ſub ementiti nominis larvâ libellis phantaſticis docere, dementare veriùs dicam, præſumſerint, nonnullorum etiam, eorumque haut obſcuri commatis Virorum ignorantiam, non abſque doctiorum riſu, in ſcenam prolicuerint; Statim tamen ſubactioribus ingeniis, & qui, ut ille ait, cum mortuis Philoſophis familiariùs converſati erant, fraudes illorum hamatæque technæ ſuboluerunt, adeò ut hordeatici iſti promiſſores tanto ampullantes hiatu paulò pòſt admiratoribus ſuis, ut leonis exuvio aſinus, deſtituti, ſibique relicti, hactenus inter falſarios blacennomion perſolverint. At iſte, quem communi jam emolumento dedicatum imus, ut ingenuorum Philoſophorum ſtylum & filum ubique ſervat, ut linearem primor-

 dialem-

dialemque Chymiam undique ſpirat, & ſuis ſe ſignis abundè prodit; ſic ſpero eventurum, ut hoc veluti jubare exorto, aliorum interpoles falſimoniæ, inſtar nebulæ fumique tandem penitùs diſſipentur. Equidem quis qualiſve tam muſtulentæ opellæ Autor extiterit, juxtà cum ignariſſimis ſcio, nec, quia nomen ipſe ſuum occultatum voluit, illius ingratiis adeo inquirendum cenſuerim. Claret tamen ſatis dilectum DEO, inſtar Danielis cujuſdam, verumque deſideriorum Virum eſſe, (ſiquidem ſuperet adhuc vitalique veſcatur aurâ) & qui in ea ætate Philoſophorum arcana Medica, Chemica, Phyſica conſecutus ſit, quâ multis aliis apicem de iſtis & per tranſennam vix noviſſe datur. Certè qui ſuppar huic ex libris hanc artem hac ætatulâ eruerit, rariſſimus invenietur. Thomas Nortonus Anglus ſe vigeſimo octavo ætatis anno Tincturam albam cognoviſſe profitetur; quomodo circa eundem annum Theophraſtus Paracelſus Lapidem chryſopæum acceperit Helmontius memorat; ſic Dionyſius Zaccharias, & fors qui alii pauci, juvenes potiti

titi feruntur: ſed hi à Præceptoribus, alienâ Minervâ; quod equidem mirandum adeò non eſt, cùm capax ſaltem ingenium in illis laudandum veniat. At vigeſimo tertio ætatis anno, abſque Præceptore, proprio ductu, è ſpinoſiſſimis ſcriptorum tribulis dumetiſque roſas colligere, verum Philoſophorum Lapidem conficere, nulli fortean, aut, ut dictum, rariſſimis hactenus conceſſum fuit. In tale ingenium ſingulariter à Deo reconditam ſcientiam apertis peroledis depluiſſe quis inficias iverit? Cùm myriades, credo, numerari poſſent, qui ad grandævam uſque ſenectutem in hoc ſtudio ſtadioque verſati ne prima quidem Sapientiæ hujus limina ſalutare potuerint, licèt non pauci per quinquaginta ſexaginta plus minus annos nullis non excogitabilibus laboribus inſudaverint. Quò magis veneremur τ̃ πάνυ Autorem, quodq; tantis, tam inſolitis à Deo chariſmatis largiter obrutus, non ceu Aſpendius Chithariſta intus ſibi ſoli canere, ſed quod ſine invidiâ didicerat, ſine invidiâ benignus communicare voluerit. Quam apud pleroſque alios

in tradendis hiſce arcanis invidia prævaluerit, quamque ſcripta ſua livor, quaſi intergerino quodam pariete, circumſepſerint, memorare hic nil attinet; Chymicorum Indagatorum quilibet ſatis atteſtari poterit. Quin laudi ſibi duxerunt οἱ τῶν φιλοσόφων παῖδες ludere ita poſteros, & ſub invidiâ Chimæriciſque glaucomatis quaſi triumpharunt. Sic, ut in Euſebianis Græcis Scaligeri habetur, Democritus Abderites συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ λίθων, καὶ πορφύρας λοξῶς. Ὁμοίως δὲ καὶ Μαρία (τὶς Ἑβραία σοφὴ) ἐπῃνέθησαν παρ' Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψαντες τὴν τέχνην. Παμμένης δὲ κατέγνωσαν ἀφθόγως γράψαντες. Aſt meliori ludo edoctus noſter artem Chemicam ab omnibus erroribus vulgaribus ſequeſtravit, eliſiſque ſophiſmatibus & putatorum curioſis ſomniis exploſis adeò candidè, clarè & perſpicuè ſua deſcribit, ut clariùs tam multa apud neminem, vel ipſâ ajente Aletheâ, reperias. Imò, ſi, quæ Maria Rante Angla de aurifacturâ ἀποκαλυπτικῶς promiſit, illam Anno milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo

primo

primo vulgarem futuram fore, vel tandem Eventus etiam expirato poſt luſtro rata habere velit, quin anſam exin capere poſſit, nullus dubitarim. Sendivogii veſtigia legit, ſed & ordine meliori & diſtinctionibus longè accuratioribus. Eſto, circa ſubjectum Philoſophorum verum Sendivogio obſcuriùs docuerit; (obſcurius voco, tyronum intuitu, qui ex Sendivogio facilius forſan hauriant;) certè tamen curatius & abſque præconceptæ opinionis criterio intuenti non poterit non exoriri Sol ipſo Sendivogiano lucidior. In cæteris autem non auſit ſe anteferre vel Sendivogius, vel quicunque alius, ſive Veterum ſive ſequiorum ſeculorum! O quam ſejuncta Merrhæ & Siloam fluenta! quanta diſparitas inter hæc & alia ſcripta, quæ hactenus cæcutanti Mundo ad præcipitia præſtruxerunt vias! Utinam verò libuiſſet optimo Autori elimatiſſima ſua ſcripta (nàm & de liquore Aquæ-Ignis ſive Alcaheſt Dialogum confeciſſe inaudio) ipſummet publicis typis commiſiſſe, nullus dubitarem correctiùs haberemus cuncta, & abſolutiùs; Nunc

utut

utut ſcrupuloſiſſimè attenderim, tamen, quia manuſcripto non uſquequaque correctiſſimo (ut communiter fieri aſſolet) uti contigit, aſſeverare non auſim, omnia ad Autoris verba rigidiſſimè quadrare: Sæpiuſculè enim, quod ſenſus apertè hiaret, unius alteriuſve literulæ immutatione ſuccurrendum fuit. Studioſè nihilominus cavimus, ut ubiubi conſtans aliquis ſenſus erui poſſet, nil temerè ſolicitaremus. Vovemus, &, ſiquidem vivat adhuc divinus Autor, precamur & obteſtamur, velit ſcripta ſua vel ipſemet correcta & ad mentem exaſciata prælo committere, vel ſi nobis mediaſtinis uti non dedignetur, efficere, ut quovis modo Manuſcriptum genuinum ad manus noſtras perveniat, & noſtra nos correxiſſe vel gloriæ nobis reputarimus præ bono publico nil uſquam unquam magis penſi habentes. Tu *Benevole Lector*, hæc in optimam partem interpretabere, perpendens quòd ſi diutiùs hæc, ceu ſecreta ἐγκύκλικα & παῤῥοπαιγέδοσ, ſub clandeſtinis deſcriptionum communicationibus obambulare debuiſſent, forſan brevi vel plures mendæ lacunæque

anormiores irrepſiſſent , vel ipſus verus ſcripti ſenſus ſenſim obliteratus fuiſſet , quod quàm multis optimæ notæ tractatibus evenerit, non eſt , ut hic prolixiùs deducam. Plura hîc addere nolo, neque enim Commentarium ſcribere aggredior. Hæc ſaltem ſubmonuiſſe viſa, vel mei gratiâ, ne aut ipſe me Autor , qualia quondam ὀρθὸς ἥλιος in Sendivogium præſumſit, in ſuum quoque ſcriptum tentaſſe credat , aut aliqui alii forſan ſequius de me , ut ſciolorum nunc plena omnia , cenſeant. Utut ſit Rei Chymicæ in hoc obſecundare, multorumque deſideriis velificari volui. Si gratum hoc fuiſſe videro, fors plura ſequentur ; ſin , ſed omen deſpuo. Salve, *Benevole Lector*, & Vale. Hamburgi , Idibus Decembr. Anno cIↃ IↃ c LXVI.

SYLLABUS
CAPITUM,
quæ in hoc Tractatulo continentur.

PRÆFATIO AUTHORIS Pag. 1
CAPUT I. DE *Mercurii Sophici neceſſitate ad opus Elixir* 2
II. *De componentibus principiis Mercurii Sophici.* 4
III. *De Chalybe Sophorum.* 6
IV. *De Magnete Sophorum.* 7
V. *De Chao Sophorum.* 8
VI. *De Aëre Sophorum.* 9
VII. *De operatione prima, Mercurii Sophici præparatione per aquilas volantes.* 11
VIII. *De præparationis primæ labore ac tædio.* 13
IX. *De virtute noſtri Mercurii ſuper omnia metalla.* 15
X. *De Sulphure, quod eſt in Mercurio Sophico.* 16
XI. *De inventione perfecti Magiſterii.* 18
XII. *De modo faciendi perfectum Magiſterium in genere.* 23
XIII. *De Sulphuris maturi uſu in opere Elixiris.* 24

XIV. *De*

XIV. *De requiſitis in genere ad hoc opus circumſtantiis, accidentibus.* 37
XV. *De accidentali purgatione Mercurii & auri.* 38
XVI. *De amalgama Mercurii & auri, & de pondere utriuſque debito.* 40
XVII. *De vaſis proportione, formâ, materiâ & clauſurâ.* 42
XVIII. *De Furno ſive Athanore Sophico.* 45
XIX. *De operis progreſſu per primos dies quadraginta.* 48
XX. *De adventu nigredinis in opere Solis & Lunæ.* 55
XXI. *De florum combuſtione ejuſque cautione.* 58
XXII. *De Regimine Saturni, quid & unde dicatur.* 60
XXIII. *De diverſis operis hujus regiminibus.* 61
XXIV. *De Primo operis regimine, quod eſt Mercurii.* 62
XXV. *De Secundo operis regimine, quod eſt Saturni.* 65
XXVI. *De regimine Jovis.* 67
XXVII. *De regimine Lunæ.* 68

XXVIII.

XXVIII. *De regimine Veneris.* 69
XXIX. *De regimine Martis.* 71
XXX. *De regimine Solis.* 72
XXXI. *De Fermentatione Lapidis.* 73
XXXII. *De Imbibitione Lapidis.* 75
XXXIII. *De Multiplicatione Lapidis.* 76
XXXIV. *De modo projiciendi.* 77
XXXV. *De multiplici uſu hujus artis.* 78

INTROITUS APERTUS
AD
OCCLUSUM REGIS PALATIUM.

PRÆFATIO AUTHORIS.

Adepto me, Anonymo Philaletha Philoſopho, arcana medica, chemica, phyſica, Anno mundi redempti milleſimo ſexcenteſimo quadrageſimo quinto, ætatis autem meæ vigeſimo tertio, quo filiis artis debitum perſolvam, involutiſque erroris labyrintho manum porrigerem, tractatulum hunc conſcribere decrevi, ut adeptis appareat, me illis parem & fratrem, ſeducti verò ſophiſtarum nugis lucem, per quam tutò revertantur, videant & amplectantur. Ominor porrò non paucos hiſce meis laboribus illuminatos fore. Non ſunt fabulæ ſed realia experimenta, quæ vidi, feci, novi, quod ex hiſce lineis facilè colliget adeptus. Quare ut ad bonum proximi hæc ſcribo, ſat ſit me profeſſum, eſſe neminem in hac arte ſcribentem unquam tam lucidè ſcripſiſſe, meque inter ſcribendum pluries calamum repoſuiſſe, quod potiùs vellem ſub invidiæ larvâ veritatem celaſſe; at cogebat DEUS, *cui non potui reſiſtere, qui ſolus corda novit, cui ſoli gloria in ſeculum. Hinc indubiè colligo, multos futuros hac ultima ætate mundi hoc arcano beatos. Quia fideliter*

ſcripſi, nec ſtudioſo tyroni ullum reliqui dubium, non perfectè ſatisfactum. Etiam ſcio, multos, qui unà mecum hoc arcano potiuntur, multoque plures eſſe ſum perſuaſus, quorum familiaritatem quotidiè de novo, ut ita dicam, ſum brevi conſecuturus. Faxit ſancta DEI *voluntas, quod ſibi placuerit, indignum me fateor, per quem talia efficiantur: tamen hiſce in rebus ſanctam* DEI *voluntatem adoro, cui ſubeſſe tenentur creata univerſa, ob quem ſolum illa condidit, conditaque tuetur.*

CAPUT I.

De Mercurii Sophici neceſſitate ad opus Elixir.

QUiſquis aureo hoc vellere potiri cupit, ſciat aurificum noſtrum pulverem, quem lapidem noſtrum nominamus, eſſe aurum ſolummodò digeſtum in ſupremum gradum puritatis & ſubtilis fixitatis, ad quem per naturam ſagaxque artificium poteſt deduci; quod aurum ſic eſſenſificatum, aurum noſtrum, (non amplius vulgi) nominatum, eſt naturæ artiſque perfectionis periodus. Poſſem omnes citare hac de re Philoſophos; at teſtibus non egeo, quia ipſemet adeptus, & lucidiùs ſcribo, quàm ante hac ullus. Credat qui volet, improbet, qui poterit, carpat, cui libet. Hanc certè mercedem reportabit, altam ignorantiam. Subtilia, fateor,

teor, ingenia chimæras ſomniant: at in viâ naturæ ſimplici veritatem ſedulus reperiet. Aurum igitur aurificandi verum, unum, ſolum principium eſto. Eſt autem aurum noſtrum duplex, quod ad opus noſtrum expetimus, maturum puta, fixum, Latonem flavum, cujus cor ſive centrum eſt ignis purus. Quare corpus ſuum in igne defendit, in quo depurationem recipit, ut nihil ejus tyrannidi cedat, aut ab eo patiatur. Hoc in opere noſtro vices maris gerit, quare auro noſtro albo crudiori, ſpermati fœmineo, conjungitur, in quo ſperma ſuum emittit, tandemque vinculo indiſſolubili utrumque coit, ſic fit noſter Hermaphroditus utroque ſexu pollens. Mortuum eſt itaque aurum corporale, priuſquam cum ſuâ ſponſâ conjungatur, cum qua ſulphnr coagulans, quod in auro eſt extraverſum invertitur. Sic abſconditur altitudo & manifeſtatur profunditas. Sic fixum ad tempus fit volatile, ut nobiliorem poſteà ſtatum hæreditariò poſſideat, in quo fixitatem præpollentem obtinet. Patet itaque quod totum ſecretum in Mercurio conſiſtat, de quo Philoſophus: In Mercurio eſt, *inquit*, quicquid quærunt ſapientes. De hoc Geber: Laudetur, *inquit*, Altiſſimus, qui Mercurium noſtrum creavit, eique dedit naturam cuncta ſuperantem. Certè enim, niſi hic eſſet, glorientur Alchymiſtæ, utut volunt, at vanum eſſet opus Alchymicum. Liquet proinde quod non vulgaris ſit

hic Mercurius, at Sophicus, quia omnis Mercurius vulgi eſt mas, id eſt, corporalis, ſpecificatus & mortuus; at noſter eſt ſpiritualis, fœmina viva & vivifica. Attende ergo quæ ſim de Mercurio dicturus, quia, ut ait Philoſophus, Mercurius noſter eſt Sal Sophorum, ſine quo, quicunque operatur, eſt ſicut ſagittarius, qui ſine chordâ ſagittat, & tamen nuſpiam eſt ſuper terram reperibilis. Filius autem eſt à nobis formatus, non creando, at ex iis rebus, in quibus eſt, extrahendo, cooperante naturâ, modo miro, per artem ſagacem.

CAPUT II.

De componentibus principiis Mercurii Sophici.

INtentio quorundam in hac arte operantum eſt hæc, ut Mercurium diverſimodè purgent: nam per ſalia adjuncta ſublimant, nonnulli à variis fecibus, alii per ſe tantùm vivificant, ſic repetitis operationibus Mercurium Philoſophorum factum autumant, & errant, quia non in natura operantur, quæ ſola in ſua natura emendatur. Sciant itaque, aquam noſtram componi ex multis, eſſe tamen rem unam ex diverſis ſubſtantiis unius eſſentiæ concretis factam. Eſt nempe in aqua noſtra requiſitus primò ignis, ſecundò liquor Saturniæ vegetabilis, tertiò

tertiò Mercurii vinculum.] Ignis eſt mineralis ſulphuris, & tamen non propriè mineralis eſt, nedum metallicus; at medius inter mineram & metallum, neuter, utriuſque particeps, chaos ſive ſpiritus, quia Draco noſter igneus, qui omnia vincit, tamen per odorem Saturniæ vegetabilis penetratur, cujus ſanguis cum ſucco Saturniæ concreſcit, in corpus unum mirabile, & tamen corpus non eſt, quia totum volatile, nec ſpiritus, quia in igne metallum liquatum refert. Eſt itaque reverà chaos, quod ad omnia metalla ſe habet, ut mater. Ex eo namque omnia extrahere novi, etiam ſolem Lunamque abſque Elixire tranſmutatore, quod qui pariter vidit, poteſt atteſtari. Vocatur hoc Chaos arſenicum noſtrum, aër noſtèr, Luna noſtra, magnes noſter, chalybs noſter, diverſo tamen reſpectu, quia varios ſtatus ſubit materia noſtra, priuſquam ex meretricis noſtræ menſtruo excernatur diadema regale. Diſce igitur, qui ſint ſocii Cadmi, quique ſit ſerpens, qui illos voravit, quæ ſit cava quercus, ad quam Cadmus ſerpentem transfixit. Diſce, quæ ſint Dianæ columbæ, quæ Leonem mulcendo vincunt, Leonem, inquam, viridem, qui reverà eſt Draco Babylonienſis, veneno ſuo cuncta interimens. Tandem diſce Mercurii caduceum, quo cum operatur mira, quæque ſint nymphæ illæ, quas incantando inficit, ſi voto tuo cupis potiri.

chaos

CAPUT III.

De Chalybe Sophorum.

SApientes Magi multa de chalybe ſuo poſteris tradiderunt, nec leve momentum illi attribuerunt, quare inter Alchymiſtarum vulgus non leve eſt certamen, quidnam chalybis nomine ſit intelligendum. Hujus variam interpretationem varii dederunt. Candidè de hoc Autor Novi Luminis at obſcurè ſcripſit. Ego ut nil ab artis inquiſitoribus ex invidiâ celarem, ſincerè deſcribam. Chalybs noſter eſt operis noſtri vera clavis, ſine quo ignis lampadis nulla arte poteſt accendi: eſt auri minera, ſpiritus præ cunctis valdè purus, eſt ignis infernalis, ſecretus, in ſuo genere ſummè volatilis, mundi miraculum, virtutum ſuperiorum in inferioribus ſyſtema, quare ſigno illum notabili notavit Omnipotens, cujus nativitas per Orientem in horizonte hemiſphærii ſui Philoſophicum annuntiatur. Viderunt ſapientes in Evo Magi, & obſtupuerunt, ſtatimque agnoverunt Regem ſereniſſimum in mundo natum. Tu, cum ejus aſtra conſpexeris, ſequere ad uſque cunabula, ibi videbis infantem pulchrum; ſordes ſemovendo, regium puellum honora, gazam aperi, auri donum offeras, ſic tandem poſt mortem tibi carnem ſanguinemque dabit, ſummam in tribus terræ monarchiis medicinam.

CAPUT

CAPUT IV.

De Magnete Sophorum.

QUemadmodum chalybs ad magnetem trahitur, magneſque ſponte ſe ad chalybem convertit, ſic & magnes Sophorum trahit illorum chalybem. Quare ſicut chalybem docui eſſe auri mineram, pariter & magnes noſter eſt chalybis noſtri vera minera. Notifico porrò magnetem noſtrum habere centrum occultum Sale abundans, qui Sal eſt menſtruum in Sphærâ Lunæ, qui novit calcinare aurum. Centrum hoc ſe convertit appetitu archetico ad Polum, in quo virtus chalybis eſt in gradus exaltata. In Polo eſt cor Mercurii, qui verus eſt ignis, in quo requies eſt Domini ſui, navigans per mare hoc magnum ad utramque pertingat Indiam, curſum dirigat per aſpectum aſtri ſeptentrionalis, quod faciet tibi apparere magnes noſter. Sapiens gaudebit, ſtultus tamen hæc parvi pendet, nec ſapientiam diſcet, etiam licet polum centralem extraverſum conſpexerit notatum ſigno Omnipotentis notabili. Tam duræ ſunt cervicis, quod etſi ſigna viderint & miracula, non tamen ſophiſmata ſua deponant, nec ſemitam rectam ingrediantur.

CAPUT V.

Chaos Sophorum.

FIlius Philiſophorum audiat ſophos unanimiter concludentes, opus hoc eſſe creationi univerſi adſimilandum. In initio igitur creavit DEUS cœlum & terram, & erat terra inanis & vacua, & ferebatur DEI ſpiritus ſuper aquarum faciem, & dixit DEUS, eſto lux, & lux erat. Verba hæc artis filio ſat erunt. Etenim cœlum cum terra oportet conjungi ſuper thorum amicitiæ. Sic in honore per univerſam vitam regnabit. Terra eſt corpus grave, mineralium matrix, quod in ſe illa occulte ſervet, licèt arbores & animalia in lucem proferat. Cœlum eſt in quo luminaria magna cum aſtris circumvolvuntur, ſuaſque vires trans aëra ad inferiora dimittit, at in principio confuſa ſimul omnia fecêre chaos. Ecce ſanctè veritatem propalavi: Chaos etenim noſtrum eſt quaſi mineralis terra, coagulationis ſuæ reſpectu, & tamen aër volatilis, intra quod eſt cœlum philoſophorum in centro ſuo, quod centrum eſt reverà aſtrale, irradians terram ad uſque ſuperficiem ſuo jubare. Et quis Magus tam prudens, qui ex hiſce colligat novum regem natum cunctis præpollentem, fratrum [illegible]um à labe originali redemptorem, que[illegible] mori, & in altum tolli, ut carne[illegible] ſanguinem in mundi

mundi vitam det? Bone Deus, quàm mirifica ſunt hæc tua opera? à Te hoc factum eſt & miraculum apparet in oculis noſtris. Gratias ago tibi, Pater Domine cœli & terræ, quod abſconderis hæc à ſapientibus & prudentibus, & revelaris ea parvulis.

CAPUT VI.

Aër Sophorum.

EXpanſum ſive firmamentum aër in Sacris vocatur. Aër item chaos noſtrum nominatur, idque non citra ſecretum inſigne, quoniam ſicut aër firmamentalis eſt aquarum ſeparator, pariter & aër noſter. Eſt ergò opus noſtrum reverà ſyſtema majoris mundi. Quoniam ut aquæ ſubtus firmamentum videntur & apparent nobis, qui ſupra terram vivimus; at ſuperiores aquæ viſum noſtrum fugiunt, quia tàm latè à nobis diſtant; Pariter & in microcoſmo noſtro aquæ ſunt minerales extracentrales, quæ apparent; at quæ intus clauduntur, viſum noſtrum fugiunt, & tamen revera extant. Hæ ſunt, de quibus Autor Novi Luminis; quæ ſunt, at non apparent, donec artifici placeat. Quemadmodum ergo aër diſtinguit inter aquas, [illegible]ter omnem aquarum extracentra[illegible] quæ in centro ſunt, in[illegible] ſi ingrederentur

&

& miſcerentur, tum ſtatim unione indiſſolubili coaleſcerent. Dicam itaque ſulphur externum vaporoſum comburens adhærere pertinaciter chao noſtro, cujus tyrannidi non valens reſiſtere, avolat purum ab igne, ſub ſpecie pulveris ſicci. Tu ſi aridam hanc terram, aquâ ſui generis rigare ſciveris, poros terræ laxabis, & externus hic fur cum operatoribus nequitiæ forâs projicietur, purgabitur aqua per additamentum ſulphuris veri à ſorde leproſâ, & ab humore hydropico ſuperfluo, habebiſque in poſſe Comitis à Trevis fontinam, cujus aquæ ſunt propriè Dianæ Virgini dicatæ. Hic fur eſt nequam arſenicali malignitate armatus, quem Juvenis alatus horret ac fugit. Et licèt aqua centralis ſit hujus ſponſa, tamen amorem ſuum erga illam ardentiſſimum non audet exerere, ob latronis inſidias, cujus technæ ſunt ferè inevitabiles. Eſto hic tibi Diana propitia, quæ feras domare novit, cujus binæ columbæ pennis ſuis aëris malignitatem temperabunt, quod per poros facilè ingreditur adoleſcens, concutit ſtatim peroledos, nubemque tetricam ſuſcitat, tu undas ſuperinduces ad Lunæ uſque candorem, atque ita tenebræ, quæ ſupra abyſſi faciem erant, per ſpiritum ſe in aquis moventem diſcutientur. Sic jubente D[illegible] lux apparebit. Lucem à tenebris ſepara[illegible], eritque creatio hæc ſophica M[illegible], eritque ſeptimus tibi dies S[illegible], à quo tem-

pore ad anni uſque revolutionem poſſis expectare generationem ſupernaturalis Solis filii, qui circa finem ſeculorum in mundum veniet, ... à labe cuncta ſuos fratres liberet.

Caput VII.

De operatione prima Mercurii Sophici præparationis per aquilas volantes.

SCias frater, quod exacta aquilarum philoſophorum præparatio primus perfectionis gradus cenſetur, in quo cognoſcendo ingenium requiritur habile. Noli namque credere, quod alicui noſtrûm caſu vel imaginatione fortuitâ provenerit hæc ſcientia, prout ſtupidè ignarum vulgus credit, verùm multum diuque ſudavimus, multas noctes inſomnes duximus, multum laboris ac ſudoris ſumus perpeſſi, ut veritatem conſequeremur. Ea propter, Tyro ſtudioſe, certò ſcias, quod abſque ſudore & labore nil efficias, puta in opere primo, licèt in ſecundo natura ſola opus exequitur abſque ulla manuum impoſitione, ſolo igne moderato externè adhibito. Intellige ergo, frater, ſophorum dicta cùm ſcribunt, aquilas ſuas ad leonem vorandum eſſe ducendas, quarum quo parcior numerus, eo gravior lucta, tardior item victoria; præſtantiſſimè autem opus perfici ſeptenario numero aut noveno. Eſt, puta, Mercurius Sophicus

phicus avis Hermetis, qui nunc anſer vocatur, nunc faſianus, nunc hic, nunc ille. Ubi verò loquuntur Magi de aquilis ſuis, plurali numero loquuntur, numerumque aſſignant à tribus uſque ad decem. Non tamen ſic volunt intelligi, ac ſi totidem aquæ pondera ad unum terræ vellent; verùm de intrinſeco pondere dicta ſua interpretari opportunum eſt, nimirùm capiendam eſſe aquam toties acuatam, quot illi numerant aquilas; quæ acuatio fit per ſublimationem. Eſto ergò ſingula ſublimatio Mercurii Philoſophorum, aquila una, ſeptimaque ſublimatio Mercurium tuum ſic exaltabit, ut balneum Regis tui fiat convenientiſſimum. Quare ut probè nodum hunc explicatum habeas, arrige aures attentiſſimè: Sumantur Draconis noſtri ignei, qui in ventre ſuo chalybem occultat magicum, partes quatuor, magnetis noſtri partes novem, miſce ſimul per Vulcanum torridum, in forma mineralis aquæ, cui ſupernatabit ſpuma rejicienda. Teſtam repudia, nucleumque ſelige, purga tertiâ vice, per ignem ac ſalem, quod facilè fiet, ſi Saturnus in ſpeculo Martis ſuam formam aſpexerit. Fiet inde chamæleon ſive chaos noſtrum, in quo latent omnia arcana virtute, non actu. Hic eſt infans Hermaphroditus, qui à primis ſuis incunabulis per canem Coraſcenum rabidum morſu infectus eſt, unde perpetua hydrophobia ſtulteſcit inſanitque, imò licèt aqua ſit ſibi quavis re naturali propinquior,

quior, tamen illam horret ac fugit, ô fata! Sunt tamen in ſylvâ Dianæ binæ columbæ, quæ rabiem ſuam inſanam mulcent; tum ne hydrophobiæ recidivam patiatur, aquis ſubmergas, in iiſque pereat, quarum impatiens nigricans canis rabidus ad aquarum ſuperficiem ferè ſuffocatus aſcendet, tu imbre ac verberibus illum fuga, ac procul arce, ſic tenebræ diſparebunt. Fulgente Luna in ſuo plenilunio pennas ſuppedita, & avolabit aquila relictis pone ſe mortuis Dianæ columbis, quæ ſi primâ acceptione fuerint mortuæ, prodeſſe nequeunt; Itera hoc ſepties, tum tandem requiem adeptus es, niſi quod decoctio tibi nuda incumbat, quæ eſt quies placidiſſima, ludus puerorum opuſque mulierum.

Caput VIII.

De præparationis primæ labore ac tædio.

SOmniant quidam chemicolæ ignari totum opus à principio ad finem meram eſſe recreationem jucunditate plenam, laborem verò extra hujus artificii cancellos ſtatuunt; atqui ſuâ tutò ſententiâ fruantur. In opere, quod tam facilè ſibi affinxerunt, meſſem ſanè inanem ab otioſa ſua operatione metent. Scimus, puta, quod poſt benedictionem divinam ac radicem bonam primas obtineat labor, induſtria & ſedulitas.

dulitas. Nec ſanè labor familiæ, (qui ludus potiùs ſeu animi recreamentum cenſendus eſt) id quod tantopere expetimus, ad vota dabit, imò, uti ait Hermes, non animæ ac labori parcendum eſt. Aliter quod in parabolis prædixit ſapiens, verificabitur, nempe quod inertis deſiderium occidet ipſum; Nec mirum, ſi tot homines Alchemiam tractantes ad pauperiem redigantur, Laborem, puta, effugiunt, nec ſumptus patiuntur. Nos autem, qui hæc novimus & elaborati ſumus, pro certo comperiimus, nullum laborem præparatione noſtrâ primâ tædioſiorem. Idcircò Morienus ſeriò Regem hac de re hortatur, dicens: plurimos ſapientum de operis hujus tædio fuiſſe conqueſtos. Nec figuratè vellem hæc intelligi, ſiquidem non res jam conſidero, qualiter apparent in operis ſupernaturalis initio, verùm qualiter illas primò invenimus. Habilem reddere maſſam, inquit Poëta, hoc opus, hic labor eſt. Iterùmque

Alter inauratam noto de vertice pellem &c.
Alterſnus quantum ſubeas quantumque laborem
Impendas craſſam circa molem & rude pondus, &c.

Ea propter Herculeum hunc primum laborem Nobilis ille Arcani Hermetici Autor nominat. Sunt enim in principiis noſtris multæ heterogeneæ ſuperfluitates, quæ in puritatem nunquam (ad opus noſtrum) reduci poſſunt, ea propter penitùs expurgare illas expedit, quod factu impoſſibile erit abſque arcanorum noſtrorum

ſtrorum theoriâ, quâ medium docemus, quocum ex meretricis menſtruo excernatur diadema regale. Quo medio cognito, adhuc labor magnus requiritur, tantus, quod, ut ait Philoſophus, plurimi artem dimiſerunt mancam, propter terribilia mala. Non tamen eo inficias, quin mulier artis laborem facile ſubire poſſit, ita tamen, ut [illegible] labores, non luſus ſibi adnumeret. Vero præparato ſemel Mercurio, quies tandem ad[illegible], quæ quovis labore longe eſt optabil[illegible] ait Philoſophus.

Caput IX.

De virtute noſtri Mercurii ſuper omnia metalla.

Mercurius noſter eſt ſerpens ille, qui Cadmi voravit ſocios, nec mirum, quia Cadmum ipſum cæteris robuſtiorem priùs voraverat, tandem tamen hunc Serpentem Cadmus transfiget, cum virtute ſui Sulphuris illum coagulaverit. Scias itaque Mercurium hunc noſtrum omnibus corporibus metallicis prædominari, illaque ſolvere in materiam ſuam proximam Mercurialem Sulphura eorum ſeparando; ſciaſque quod Mercurius aquilæ unius, aut duarum, aut trium Saturno, Jovi, Venerique imperet; Lunæ imperat à tribus aquilis ad ſeptem, tandem Soli imperat ad aquilas uſque decem.

decem. Notifico proinde Mercurium hunc eſſe primo enti metallorum viciniorem quovis alio Mercurio, quare radicitùs corpora metallica intrat, eorumque profunditates abſconſas manifeſtat.

CAPUT X.

De Sulphure, quod eſt in Mercurio Sophico.

PRæ cunctis mirandum hoc eſt, quod in Mercurio noſtro non ſolum ſit actuale, verùm etiam activum inſit ſulphur, & tamen omnes Mercurii proportiones & formam retinet. Quare formam illi per noſtram præparationem introductam neceſſe eſt, quæ forma eſt ſulphur metallicum, quod ſulphur eſt ignis, qui compoſitum ſolem putrefacit. Hic ſulphureus ignis eſt ſpirituale ſemen, quod virgo noſtra, (nihilo minùs intemerata remanens) contraxit, quia amorem ſpiritualem admittere poteſt virginitas incorrupta, juxta Arcani Hermetici Autorem, ipſamque experientiam. Ratione hujus ſulphuris eſt hermaphroditus, quia tam activum, quàm paſſivum principium eodem tempore, idem Mercurius per eundem digeſtionis gradum conſpicuum includit. Siquidem cum ſole junctus, hunc mollit, liquefacit, & ſolvit, calore ad compoſiti exigentiam temperato, Eodem

dem igne ſe ipſum coagulat, datque in ſua coagulatione ſolem, [illegible]mque juxta operationis placitum. Incredibile hoc forſan tibi videbitur; at verum, nempe quod Mercurius homogeneus, purus & mundus, interno Sulphure per artificium noſtrum gravidus, ſolo calore convenienti adhibito ſemetipſum coagulet, per modum floris lactis, ſupra natante quaſi terrâ ſubtili ſuper aquas. Cum ſole verò junctus, non ſolùm non coagulatur, verùm mollius quotidiè conſpicietur compoſitus, uſque dum penè ſolutis corporibus inceperint coagulari ſpiritus, in colore nigerrimo, in odore fœtidiſſimo. Patet proinde, quod ſulphur hoc ſpirituale metallicum ſit reverà movens primum, quod rotam vertit, axemque volvit in gyrum. Sulphur hoc eſt reverà aurum volatile, nondum ſatis digeſtum, at ſatis purum, quare nudâ digeſtione in Solem tranſit. Verùm ſi jungatur, Soli jam perfecto, non tam coagulatur; at diſſolvit corporale aurum, cum eoque diſſoluto remanet ſub unâ formâ, licèt ante unionem perfectam mors neceſſariò debeat præcedere, ut poſt mortem uniantur, non in unaria ſimpliciter perfecta, at in millenaria pluſquam perfectâ perfectione.

CAPUT XI.

De inventione perfecti Magiſterii.

SApientes olim, quotquot hanc artem citra librorum opem ſunt adepti, hoc modo ad illam aſſequendam ſunt adducti, nutu DEI. Non enim mihi perſuadere poſſum, quod immediatâ revelatione ad ullos pervenerit, niſi fortè Salomon illam habuerit, quod ſub judice relinquere, quàm determinare malim. Et tamen etiamſi habuerit, ad illam tamen indagine perveniſſe quid impedit, cùm ſapientiam ſolam poſtulaverit, quam DEUS ſic illi dederat, ut cum illâ etiam opes, pacemque poſſideret? Quia ergo plantarum arborumque naturam à Cedro in Libano ad hyſſopum uſque parietariam rimatus eſt, intellexiſſe eum pariter minerarum naturas, quarum non jucunda minus cognitio, quis ſanus mente negabit? ſed ad rem. Dicimus, quod veroſimiliter credendum ſit, hoc Magiſterio potitos primos adeptos, inter quos Hermes, quibus librorum deerat copia, quæſiviſſe primò non pluſquam perfectionem, at ſimplicem tantùm imperfectorum ad regalem ſtatum exaltationem, cúmque cernerent, omnia metallica Mercurialis eſſe originis, Mercuriumque pondere ac homogeneitate eſſe metallorum perfectiſſimo auro ſimillimum;

hunc

hunc ideo ad auri maturitatem digerere ſunt conati, verùm nullo igne id potuerunt efficere. Quare ſecum perpenderunt, requiri ſaltem præter extrinſecum calorem, internum ignem ad vota complendum. Hunc itaque in pluri-mis rebus quæſiverunt. Primò aquas ſummè calidas ex minoribus mineralibus extillarunt, cum eodemque Mercurium corroderunt, at nulla arte hac viâ efficere poterant, ut Mercurius intrinſecas ſuas proprietates mutaret, utpote quia aquæ omnes corroſivæ externa ſolùm agentia eſſent, per modum ignis, licèt differenter; & non permanebant hæc menſtrua, uti vocabânt, cum corpore diſſoluto. Eadem ratione confirmati ſalia cuncta repudiarunt, uno ſale excepto, qui eſt ſalium ens primum, qui quodvis metallum diſſolvit, eademque operâ Mercurium coagulat; at hoc non niſi via violentâ. Quare agens iſtiuſmodi integro pondere & viribus à rebus iterum ſeparatur. Quare agnoverunt tandem viri ſapientes in Mercurio obſtare cruditates aqueas, & fæces terreas, ne digeſtus fiat, quæ radicitùs infixæ, non niſi per totius compoſiti inverſionem poſſint exterminari. Noverunt, inquam, Mercurium, ſi poſſet iſta exuere, ſtatim fixum futurum. In ſe quippe fermentale ſulphur habet, cujus vel minimum granum eſſet totum corpus Mercuriale coagulando, dummodò fæces & cruditates poſſint ſemoveri. Hoc ergo tentarunt purgatio-

B 2 nibus

nibus variis, at fruſtrà; utpote cum mortificationem pariter & regenerationem poſtulet prædictum opus, ad quod Agente opus. Tandemque noverunt, Mercurium in terræ viſceribus ad metallum fuiſſe deſtinatum, ad quem ſcopum quotidianum retinebat motum, quamdiu loci aptitudo, cæteraque externa, bene diſpoſita manſerunt; verùm caſu his vitiatis, ſponte ruebat hæc immatura proles. Sic quod privatum quoddam motu, vitaque conſpicitur, à privatione verò ad habitum regreſſus immediatus eſt impoſſibilis. Paſſivum, puta, eſt in Mercurio, quod eſſe debuerat activum; ità quod opus ſit vitam aliam, ejuſdem naturæ, huic introducere, in quâ introducenda vitam Mercurii latentem ſuſcitat. Sic vita vitam recipit; Tum tandem funditùs immutatur, & à centro ſponte rejiciuntur fæces ſeu ſordes, prout in præcedentibus capitulis abundè ſatis ſcripſimus. Vita hæc eſt in ſolo ſulphure metallico. Quæſiverunt Magi in Venere, ſimilibuſque ſubſtantiis, at fruſtrà. Tandem Saturni ſobolem in manus acceperunt, illamque probaverunt auri Stylangen. Quod ergò ab auro maturo fæces ſecernendi vim haberet, idem in Mercurio facturam argumento à majori ad minus ducto confidebant. At & hanc ſuas ſordes retinere experimento comprobarunt, memineruntque triti proverbii: Mundus eſto, qui alterum cupis mundificare. Quare hanc pur-

gare

gare conantes, penitùs compererunt impoſſibile, quoniam in ſe ſulphur nullum haberet metallicum, licèt ſale naturæ abundaret purgatiſſimo. Quod ergo in Mercurio exiguum, eumque paſſivum ſolùm ſulphur notarunt, in hac Saturni prole nullum actuale, at ſolùm potentiale invenerunt. Quare cum ſulphure arſenicali comburente fœdus iniit, & ſine hoc ſtulteſcens ſubſiſtere nequit in forma coagulatâ, & tamen ita ſtupida eſt, quod cum hoc hoſte, à quo arctiſſimè incarceratur, habitare malit, ſcortationemque committere, quàm renuntiare huic, & ſub forma Mercuriali apparere. Quare activum ſulphur ulterius quærentes, penitiſſimè tandem abditum in domo arietis quæſiverunt & invenerunt Magi. Hoc autem à Saturni prole avidiſſimè eſt exceptum, quæ, puta, materia metallica eſt puriſſima, tenerrima, primoque enti metallico propinquiſſima, omni privata ſulphure actuali, in potentia tamen ad ſulphur recipiendum. Quare initar magnetis ad ſe hoc trahit, & in ſuo ventre abſorbet ac abſcondit, Omnipotenſque, quo opus hoc ſummè exornaret, regium ſuum ſigillum huic imprimit. Tunc ſtatim gaviſi ſunt Magi, cùm ſulphur non ſolùm repertum, at etiam paratum conſpexerint. Tandem Mercurium purgare per hoc ſunt aggreſſi, at non reſpondit eventus, quia adhuc malignitas arſenicalis huic ſulphuri in ſobole Saturni abſorpto commiſceretur,

tur, quæ etſi exigua jam eſſet, reſpectu ejus, quam in ſua minerali naturâ haberet, copiæ, tamen omnem prohiberet ingreſſum. Quare per columbas Dianæ hanc aëris malignitatem contemperare probarunt, & eventus votis reſpondebat. Tum vitam vitæ commiſcuerunt, & per liquidam ſiccam humectarunt, nec non per activam paſſivam acuerunt, & per vivam mortuam vivificarunt. Sic obnubilatum eſt cœlum ad tempus, quod poſt largos imbres iterum ſerenum factum eſt. Hic Mercurius emerſit hermaphroditicus. Hunc ergò in ignem poſuerunt, & illum tempore haud admodum longo coagularunt, inque ſuâ coagulatione Solem Lunamque reperierunt puriſſima. Tandem ad ſe reverſi cogitarunt, quòd Mercurius hic depuratus nondum coagulatus nondum erat metallum, at volatilis factus, quoque nullam relinqueret in deſtillatione ſuâ in fundo remanentiam. Quare Solem immaturum, Lunamque ſuam vivam illum nominarunt. Conſiderarunt item, quod ex quo verum eſſet auri ens primum, adhuc volatile exiſtens, quidni eſſet ager, in quo ſatus Sol virtute augeretur. Ea propter Solem in eodem poſuerunt, & quod admirationem facilè patraret, fixum in eodem factum eſt volatile, durum molle, coagulatum diſſolutum, ſtupente ipſa naturâ. Quare hæc duo invicem deſponſarunt, vitro incluſerunt, ad ignem poſuerunt, opuſque rexerunt ad na-

turæ

turæ exigentiam, tempore longo. Sic vivificatum eſt mortuum, mortuumque eſt vivum, putruit corpus, & glorioſus reſurrexit ſpiritus, animaque tandem exaltata eſt in eſſentiam quintam, animalibus, metallis ac vegetabilibus ſummam medicinam.

CAPUT XII.

De modo faciendi perfectum Magiſterium in genere.

IMmortales DEO gratias agere debemus, quod hæc arcana naturæ nobis monſtraverit, quæ ab oculis plurimorum abſcondidit. Quæ ergò nobis gratis data ſunt à Datore illo magno, gratis ac fideliter aliis ſtudioſis patefaciemus. Scias itaque operationis noſtræ ſecretum maximum aliud nihil exiſtere, quàm cohobationem naturarum, unius ſuper aliam, quouſque virtus digeſtiſſima ex digeſto per crudum extrahatur. Ad hoc autem requiritur primò exacta rerum opus ingredientium comparatio ac præparatio, adaptatioque. Secundò externarum bona diſpoſitio; tertiò rebus ſic paratis bonum requiritur regimen; quartò præcognitio deſideratur in opere apparentium, ne cæcè procedatur; quintò patientia, ne opus feſtinetur aut præcipitanter regatur. De his omnibus quantum frater fratri dicemus ordine.

CAPUT XIII.

De Sulphuris maturi uſu in opere Elixiris.

DE Mercurii neceſſitate diximus, multaque de Mercurio arcana tradidimus, quæ ante me ſat erant in mundo jejuna, quia aut ænigmatibus obſcuris, aut ſophiſticis operationibus, aut tandem verborum ſcabioſorum congerie, libri ferè omnes chemici ſcatent. Egò verò non ſic egi, hac in re voluntatem veram divino beneplacito reſignans, qui hac ultimâ mundi periodo theſauros hoſce reſeraturus mihi videtur, quare non amplius timeo, ne vileſcat ars, abſit. Hoc fieri nequit. Nam vera ſapientia ſe ipſam in æterno tuetur honore. Utinam tandem inſtar fimi vileſceret aurum argentumque! magnum à toto mundo hactenus adoratum idolum! tum nos, qui hæc calſemus, non ita latere ſtuderemus, qui jam ipſam Caini maledictionem recepiſſe nos, (lugentes atque ſuſpirantes!) judicamus; nempe ut à facie quaſi Domini arceremus, & à jucunda ſocietate, quam quondam cum amicis ſine pavore habuimus. Jam verò agitamur quaſi à furiis obſeſſi, nec ullo in loco tuto noſmet diu credere poſſumus, ſæpe quoque lamentationem Cain ad DEUM queruli facimus. Ecce qui-

quicunque me inveniet, occidet. Familiæ curam non auſi ſuſcipere, vagabundi, per varias gentes erramus, nec certam ullam habitationem obtinemus. Et licèt omnia poſſideamus, paucis tamen uti licet; in quo ergo felices ſumus, ſolâ exceptâ ſpeculatione, in qua magna eſt animi ſatisfactio. Credunt multi, qui ab arte ſunt alieni, ſe ſi illâ potirentur, hæc & talia facturos, ſic quoque & nos olim credidimus, verùm cautiores facti periculis ſecretiorem methodum elegimus. Qui enim imminens vitæ periculum ſemel aufugerit, de cætero, crede mihi, ſapientior, dum vixerit, reddetur. Uxores, ut in proverbio eſt, cœlibum, puerique virginum bene veſtiuntur ac educantur. Inveni mundum in maligniſſimo ſtatu poſitum, ſic quod nullus ferè reperiatur, utut honeſti faciem geſſerit, reſque publicas oſtenderit, qui non privatum ſcopum aliquem ſordidum ac indignum ſibi proponat. Nec quiſquam mortalium ſolus quicquam efficere valet, ut quidem in miſericordiæ operibus, niſi capitis diſcrimen incurrere voluerit: quod nuper ſum expertus in locis quibuſdam peregrinis, ubi medicinam moribundis quibuſdam deſertis atque afflictis corporis miſeriis exhibui, & ad miraculum ſanitatem recuperarunt, murmur ſtatim factum eſt de Elixiri Sophorum, ita quod non ſemel ſummis cum moleſtiis, mutatis veſtibus, raſo capite, crinibuſque aliis in-

dutus, alterato nomine noctu fugam facerem, aliter in manus nequiſſimorum hominum mihi inſidiantium (ob ſolam ſuſpicionem unà cum auri ſiti ſacerrimâ conjunctam) incidiſſem, multa hujuſmodi narrare poſſem, quæ nonnullis ridicula videbuntur. Dicent enim, ſi ego hæc vel illa ſcirem, aliter facerem, ſciant tamen ingenioſis tædio futurum cum tardis converſari, ingenioſi autem ſunt vafri, ſubtiles, perſpicaces, & quidam ut Argi ſunt oculati, quidem curioſi ſunt, quidam Machiavelliani, qui inquirent in vitam, mores, atque hominum actiones penitiſſimè, à quibus ſaltem, ſi familiaris adſit notitia, latere eſt perdifficile; Si talem, qui hæc de ſe credit, (nempe ſe ſic aut ſic facturum, ſi lapide potiretur) alloquens dicerem: Tu es adepti cujuſdam familiaris, ſtatim mente revolvens, reſponderet: hoc eſſe impoſſibile, forſan ſemel videre poſſem, at familiariter cum eo verſari, non fieri poteſt, quin olfacerem. Tu qui hæc credis de te ipſo, an non alios æquali tecum perſpicacitate pollere credis, qui te diſcernant, cum quibuſdam enim converſari oportet, aliter Cynicus alter Diogenes videbere. Si verò cum plebeis verſabere, hoc indignum. Si verò inter prudentes familiaritatem contraxeris, ſummè cautum eſſe te oportet, ne alii te diſcernant eadem facilitate, quâ te alium adeptum (tibi ignoranti ſecretum notum) expiſcari poſſe, credis, ſi modo familiari

ejus

ejus conſortio potiri valeas. Adhuc non facilè ſuſpicionem conceptam dignoſces, citra grave incommodum: levis item conjectura ſatisfaciet ad inſidias tibi parandas. Tanta eſt in hominibus nequitia, quod non raró laqueo ſtrangulatos quoſdam novimus, qui tamen ab arte erant alieni. Sufficiebat quod deſperati quidam murmur audierant de arte tali, cujus peritiæ nomen habuerunt. Tædio foret omnia recenſere, quæ noſmet experti ſumus, vidimus atque audivimus hac de re, inſuper hac ætate mundi plus, quàm ulla priori. Quis non Alchimiam prætendit, ita ut ne pedem vix movere auſus fueris, niſi prodi cupias, ſi modò ſecreto aliquid tranſegeris. Hæc tua cautio zelum quibuſdam incutiet, ut penitiùs te rimentur, de nummorum Sophiſticatione oggannient, & quid non? Sin paulo apertior fueris, effecta ſunt inſolita, ſive fuerint in Medicina, ſive in Alchimia, ſi auri argentique pondus ingens habueris, idque venundare velis, mirabitur facilè ullus auri obryzi argentive puriſſimi unde magna quantitas adveheretur, cùm à nullis ferè locis, niſi forte Barbaria aut Guinea aurum obryzum adducatur, idque ſub ſpecie arenæ minutiſſimæ: tuum verò illo gradu nobilius, & tamen ſub maſſæ forma, non carebit murmure maximo. Non tam ſtupidi ſunt ementes, licèt inſtar puerorum ludentes dixerint, oculi ſunt clauſi, veni, non videmus; ſi adveneris tamen,

tamen, ex uno ſaltem oculi angulo tantum videbunt, quantum tibi ſat ſit ad miſeriam maximam creandam. Argentum verò ſinum adeò ac arte noſtra productum eſt, à nullo loco affertur. Ex Hiſpaniâ quod adducitur optimum, parum bonitate excellet Sterling Anglicanum, idque ſub formâ monetæ rudioris, quæ furto tranſportatur, legibus regionum prohibentibus. Si ergò copiam puri argenti vendideris, jam te prodidiſti, ſin autem adulteraveris (non metallurgus) capitis ſupplicio teneris, juxta leges Angliæ atque Hollandiæ ac omnium ferè gentium, quæ provident, quod omnis deterioratio auri & argenti, licèt ad ſtateram, ſi modò non per metallarium profeſſum ac licentiatum ſub capitis crimine cenſeretur. Novimus nos, quod dum quondam vendere argenti puriſſimi tantum, quantum 600 libræ, tentaremus, extra patriam noſtram, mercatori ſimiles induti, nam adulterare non auſi fuimus, quia quævis ferè regio ſuam habet argenti bonitatis ſtateram ac auri, quam facilè norunt Metallici, in tantum, quod ſi prætenderemus allatum hinc aut inde, per probam ſtatim agnoſcerent, apprehenderentque vendentem) ſtatim dixerint nobis, quibus obtulimus, arte factum argentum, cauſam cur id affirmarent rogantibus nobis, nil aliud reſpondebant, quam argentum, quod ex Angliâ, Hiſpaniâ, &c. affertur,

tur, non jam diſcernere diſcituri ſumus : at hoc eſt ex nullo illorum genere. Quod nos audientes, clam ſubduximus nos, & reliquimus tam argentum quàm pretium nunquam repetendum. Inſuper ſi finges aliunde allatum magnum auri pondus, præcipuè argenti, hoc ſine rumore fieri nequit. Dicet nauclerus, talis argenti quantitas à me non eſt allata, nec poteſt navem ingredi, cunctis neſcientibus. Cumque audierint alii, qui illuc mercari aſſolent, ridebunt, dicentque, quid ? an veriſimile, quod maſſam argenti aurive hic poſſit comparare, navi imponere, tam ſtrictis prohibentibus legibus, tamque ſtricto ſcrutinio præcaveri ſolito. Sic ſtatim non in unâ ſaltem regione, at in circumjacentibus publicabitur. Hæc nos periculis edocti latere decrevimus, tibique, qui talem ſomnias artem, communicabimus, ut videamus, quidnam in bonum publicum, cum adeptus fueris machinaberis. Dicimus ergo, quod ſicut anteà Mercurium in opere neceſſarium docui, taliaque de Mercurio protuli, quæ nulla ante me fecit vetuſtas ; ita jam Sulphur ex altera parte expeti notifico, ſine quo Mercurius nunquam proficuam pro opere ſupernaturali congelationem accipiet. Sulphur hoc in opere noſtro maris vices gerit, & ſine hoc quicunque artem aggreditur tranſmutatoriam, in caſſum omnia tentat, omnibus

Sophis

Sophis affirmantibus, nullam fieri poſſe tincturam ſine ære ſuo, quod æs eſt aurum ſine ulla ambiguitate ſic dictum. Hinc nobilis Sendivogius: Sciens, *inquit*, & inter ſtercora lapidem noſtrum cognoſcit, & ignorans etiam in auro illum eſſe non credit; In auro, puta, quod aurum Sophorum eſt, aureitatis tinctura latet, hoc cùm ſit corpus digeſtiſſimum, tamen in uno ſolo noſtrô Mercurio incrudatur, & à Mercurio ſeminis ſui multiplicationem recipit, non tam pondere quàm virtute. Et quamvis Sophiſticum plurimi Sophorum hoc negare videantur, ita tamen eſt reverâ, uti dixi. Ajunt, puta, mortuum eſſe aurum vulgare, ſuum autem vivum eſſe; ſic pariter granum tritici mortuum eſt, id eſt, activitas in eo germinans ſuppreſſa ſuccumbit, atque ſic æternùm maneret, ſi modò in aëre ſicco ambiente ſervetur: verùm in terram projiciatur, & vitam fermentalem mox ſuſcipit, tumet, molleſit, germinatque. Ita porrò res ſeſe habet cum auro noſtro, mortuum eſt, id eſt, ſigillatur ejus vis vivifica ſub cortice corporeo ad grani ſimilitudinem licèt differenter, in quantum diſcrimen intercedit magnum inter granum vegetabile, aurumque metallicum. Verùm quemadmodum granum in aëre ſicco in perpetuum impermutatum manet, in igne deſtruitur, in aqua ſola noſtra eſt reducibile, & tunc vivum eſt granum noſtrum; prout triti-

cum

cum in agro ſeminatum, mutato nomine eſt ſementum agricolæ, quod quamdiu in horreo maneret, frumentum erat; tam ad panificium aliaq;,quam ad ſeminationem accommodatum; pariter & aurum, quamdiu in annuli vaſiſve formâ, nummive conſpicitur, vulgare eſt, priori modo mortuum dicitur, quia immutatum ad mundi uſque finem maneret, poſteriori modo vivum dicitur, quia ſic eſt in potentia, quæ potentia intra paucos dies in actum deduci valet, aurum tum non amplius erit aurum, ſed ſophorum chaos, Meritò ergo dicunt Philoſophi: Aurum philoſophicum ab auro vulgari diſtare, quæ differentia in compoſitione conſiſtit. Prout enim homo mortuus dicitur, qui jam mortis ſententiam recepit: ſic aurum vivum dicitur, cum tali compoſitione miſcetur, talique igni ſupponitur, in quo neceſſariò vitam germinativam brevi ſit recepturum, imò intra paucos dies vitæ inchoantis actiones ſit demonſtraturum. Quare iidem Sophi, qui dicunt aurum ſuum vivum eſſe, jubent te artis inveſtigatorem mortuum revivificare, hoc ſi noveris atque agens paraveris, ac ritè miſcueris aurum tuum, non tarde vivum fiet: in qua vivificatione vivum tuum menſtruum morietur. Ideo jubent Magi mortuum vivificare, vivumque mortificare, & tamen aquam ſuam primo limine vivam vocant, dicuntque, quod mors unius principii cum vitâ alterius unam ean-

demque

demque habeat periodum. Unde patet aurum ſuum mortuum ſumi, aquam verò vivam. at componendo hæc ſimul brevi decoctione viveſit aurum mortuum, occiditurque vivus Mercurius, id eſt, coagulatur, ſpiritus ſoluto corpore, atque ita in forma limi putreſcunt utrumque ſimul, uſque dum omnia membra compoſiti in atomos divellantur. Hic ergo eſt naturalitas noſtri magiſterii. Myſterium quod tantopere occultamus, eſt parare Mercurium, verè hic dictum, qui non poteſt reperiri ſuper terram, ad manus noſtras paratus, idque ob ſingulares rationes notas adeptis. In Mercurio hoc aurum purum, purgatum ad ſummum puritatis, limatum aut lamellatum amalgamamus optimè & in vitro incluſum aſſiduè coquimus: aurum virtute aquæ noſtræ diſſolvitur, reditque ad proximam ſuam materiam, in qua vita auri incluſa fit libera, & ſuſcipit vitam diſſolventis Mercurii, qui eſt reſpectu auri idem, quod terra bona, reſpectu grani tritici. In hoc ergo Mercurio aurum ſolutum putreſit, & ita neceſſariò oportet eſſe, neceſſitate naturæ. Quare poſt putredinem mortis reſurgit novum corpus, ejuſdem cum priori eſſentiæ, nobilioriſque ſubſtantiæ, quæ gradus ſuſcipit virtutis proportionabiliter ad differentiam, inter elementorum quatuor qualitates. Hæc eſt operis noſtri ratio, hæc eſt tota noſtra philoſophia. Diximus itaque, quod nil ſit in opere noſtro ſecretum

cretum excepto Solo Mercurio, cujus magiſterium eſt, ritè illum præparare, & cum auro juſta proportione maritare, igneque regere ad Mercurii exigentiam. Quia aurum per ſe non timet ignem, ergo regimen caloris ad Mercurii tolerantiam accommodare hic labor, hoc opus. Qui verò Mercurium ſuum non rite parârit, etſi cum eo aurum junxerit, ejus aurum adhuc eſt aurum vulgi, utpote quod cum tali agente fatuo jungitur, in quo æque impermutatum manet, ac ſi in arca maneret, nulloque ignis regimine corpoream naturam deponet. Noſter verò Mercurius non eſt talis, ideoque aurum noſtrum eſt ſpermaticum, ſicut triticum ſatum eſt ſementum, cùm idem triticum in horreo annona, ſive frumentum maneat, mortuumque etiam licet in pyxide ſubtus terram inhumetur, (prout Indi occidentales frugem ſuam in terræ foſſis à vapore aqueo munitis abſcondere aſſolent) tamen niſi vapori terræ humido occurrat, mortuum eſt, id eſt, ſine fructu manet, & à vegetatione remotum plane. Scio multos eſſe qui doctrinam hanc carpent, dicentque, aurum vulgi ſubjectum lapidis materiale affirmat, Mercuriumque currentem: nos verò contrarium novimus. Agite Philoſophi, crumenas veſtras examinate, quia talia noviſtis, num lapidem habetis? Egò ſanè non ex

C dono

dono (niſi DEI mei,) non furto illum poſſideo, habeo, feci; & quotidie meâ ſub ditione ſervo. Eja tractate aquas veſtras pluviales, majales, ſalia veſtra, garrite de ſpermate veſtro, dæmone ipſo potentiore, laceſſite me opprobriis, creditis me hoc veſtro turpiloquio triſtitiâ affici? dico quòd ſolum aurum & Mercurius ſint noſtra materialia, & ſcio, quæ ſcribo, & novit cordium ſcrutator DEUS, quod ſcribam vera. Nec eſt quod invidiæ me accuſes, quoniam interrito calamo, inaudito ſtylo, in honorem DEI, uſumfructum proximi, mundique & divitiarum contemptum ſcribo. Quia natus eſt jam Elias Artiſta, & glorioſa jam prædicantur de civitate DEI. Plures auſim aſſeverare me poſſidere divitias, quàm totus valet cognitus Orbis: at uti non licet ob nebulonum inſidias. Dedignor meritò atque deteſtor hanc auri argentique idolomaniam, qua cum pretium, pompum ac vanitates mundus celebrat. Ah turpe ſcelus! ah inane nihil! creditis me hæc celare, ſcilicèt ex invidia? Nequaquam: profiteor namque me ex imo pectore dolere, quod nos vagabundi per totam terram quaſi à Domini facie arcemur. At verbis non opus eſt, quæ vidimus, tetigimus, ac elaborati ſumus, quæ habemus, poſſidemus atque novimus, hæc declaramus ſolâ compaſſione erga ſtudioſos moti, ex indignatione auri & argenti, lapidumque pretioſorum, non quatenus

tenus DEI creaturæ, abſit, eatenus quippe honoramus, & honoranda cenſemus; at populus adorat Iſraëliticus pariter ac mundanus. Quare ſerpentis inſtar ahenei in pulverem conteratur. Spero & expecto, quod poſt paucos annos pecus erit pecunia, fulcrumque hoc belluæ antichriſtianæ ruet in rudera; delirat populus, inſaniunt gentes, inutile pondus vice DEI habent. Hæccine noſtram tamdiu expectatam brevique emerſuram redemptionem concomitabuntur? quum Hieruſalem nova auro in plateis ſcatebit, portæque ex integris lapidibus pretioſiſſimiſque conficientur, arborque vitæ in Paradiſi medio folia dabit ad gentium ſanitatem? Novi novi, quod hæc mea ſcripta erunt plurimis inſtar auri obryzi & aurum argentumque per hæc mea ſcripta vileſcent inſtar fimi, credite juvenes tyrones, credite patres, quia tempus adeſt ad fores, non ex vano conceptu hæc ſcribo, at in ſpiritu video, cùm nos adapti à quatuor angulis terræ redibimus, & Domino DEO noſtro gratulabimur. Cor meum inaudita murmurat, ſpiritus meus in bonum totius Iſraëlis DEI in pectore pulſat. Hæc præmitto in mundum præconis inſtar, ut non inutilis mundo ſepeliar. Eſto liber meus præcurſor Eliæ qui paret viam Domini regiam, & utinam quilibet in toto terrarum orbe ingenioſus artem hanc calleret, tum copioſiſſimè abundante auro, argento, gemmiſ-

que, nullus hæc magnifaceret, niſi quatenus ſcientiam continerent. Tunc tandem virtus nuda ob ſui ipſius naturam amabilem in honore haberetur. Novi plurimos artem poſſidentes, veramque ejus notitiam, qui omnes ſilentium ſecretiſſimum habent in votis. Ego verò ob ſpem, quam in DEO meo habeo aliter judico, quare librum hunc conſcripſi, de quo nullus fratrum meorum adeptorum (qui buſtum quotidie verſor) novit. In fide enim firmiſſima DEUS requiem cordi meo dedit, credoque ſine dubio, quod Domino Creditori, mundoque proximo, Iſraeli præcipuè ſim hac viâ ſerviturus hoc talenti mei uſu, & ſcio nullum poſſe talentum ſuum tantum in fœnus proferre: prævideo namque centenos aliquot forte hiſce meis ſcriptis fore illuminatos. Ea propter cum carne & ſanguine non contuli, conſenſum fratrum in hoc ſcribendo non ſum aucupatus. Faxit DEUS, pro nominis ſui gloria, ut quem expecto finem conſequar, tum ſaltem gaudebunt, quotquot me norunt adepti, quod hæc publicarim.

quibuſcum

CAPUT

Caput XIV.

De requiſitis in genere ad hoc opus circumſtantiis accidentibus.

ARtem chemicam ab omnibus erroribus vulgaribus ſequeſtravimus, & debellatis ſophiſmatibus & putatorum curioſis ſomniis artem ex auro & Mercurio fieri debere docuimus. Solem aurum ſine ullâ metaphorâ oſtendimus; Mercurium argentum vivum, citra omnem ambiguitatem declaravimus. Prius à natura perfectum & venale demonſtravimus; poſterius per artem fabricandum oſtendimus. Rationes addidimus tam claras ac perſpicuas, quod niſi cæcutire velles ad Solem, non poſſis quin perciperes. Profeſſi ſumus, iterumque profitemur, nos non ex fide, quam aliorum ſcriptis damus, hæc protuliſſe; vidimus ac novimus, quæ fideliter declaramus, fecimus, vidimus ac tenemus Lapidem magnum Elixirem. Nec ſanè tibi invidemus illius notitiam, at optamus, ut ex his ſcriptis ediſcas. Notificavimus inſuper, quod difficilis ſit Mercurii veri Philoſophici præparatio, tamque difficilis, ut opus ſit peculiari Dei gratiâ, ſi quis ad exactam ejus notitiam pervenire cupierit. Ego quod nullus alius ante me fecit, talia de illius fabricâ protuli,

quod plura nequeam, niſi Acceptum darem, quod & feci, ſolummodò res propriis ſuis nominibus non nominavi. Reſtat porrò, ut uſum praxinque deſcribamus, per quam facilè bonitatem aut defectum Mercurii dignoſcas, & eo cognito alterare atque emendare pro voto poſſis. Habito itaque Mercurio animato, auroque, accidentalis reſtat purgatio, tam Mercurii, quàm auri, poſteà deſponſatio, tertiò rectio.

CAPUT XV.

De accidentali purgatione Mercurii & auri.

AUrum perfectum in terræ viſceribus reperitur, unde aliquando in fruſtulis arenaque reperitur. Si hoc ſincerum habere poſſis, purum eſt ſatis; ſin minus, purga vel cum Antimonio, vel per cineritium, vel bulliendo cum aqua forti, auro prius granulato. Poſteà funde igne fuſionis, ac limato, & paratum eſt. Mercurius verò indiget interna atque eſſentiali purgatione, quæ eſt additio ſulphuris veri gradatim, juxta numerum aquilarum, tum radicitùs purgatur. At inſuper accidentalem poſcit mundationem ad externas ſordes à centro ejectas abluendas. Non abſolutè neceſſarius eſt hic labor, tamen opus accelerat, ideoque conveniens eſt. Quare cape Mercurii tui,

quem

quem paraſti per aquilarum numerum convenientem, & ſublima ter à ſale communi ac Martis ſcoriis, terendo ſimul cum aceto & modico Salis ammoniaci, uſque dum Mercurius diſpareat, exſicca tum, & deſtilla per Retortam vitream igne gradatim aucto, uſque dum totus Mercurius aſcenderit. Hoc quater reitera, poſtea Mercurium bulli in aceti ſpiritu per horam in cucurbitâ aut vitro lati fundi ac ſtricti colli, agitando interdum ſtrenuè. Decanta tum acetum, & acetoſitatem elue aquâ fontanâ, repetitim affuſâ. Tum exſicca Mercurium & fulgorem ejus mirabere. Poſſes lavare urinâ aut aceto & ſale, ac ſublimationi parcere, tum ſaltem quater deſtillare, poſtquam omnes aquilas perfeciſti citra additionem, lavando Retortam chalybeatam quavis vice cinere ac aquâ, tandem bulli in aceto ſtillato per dimidium diei, agitando interdum ſtrenuò & nigricans acetum effunde, & affunde novum, tandem elue aqua calida; poſſiſque aceti ſpiritum rediſtillando à nigredine liberare & ejuſdem virtutis habere. Hoc totum eſt ad amovendam externam immunditiem, quæ non adhæret in centro, & tamen eſt in ſuperficie paulo obſtinatior, quam ſic percipies; Mercurium amalgamacum auro purgatiſſimo, fiat amalgama in chartâ mundiſſima, & videbis, quod amalgama chartam nigredine fuſca inquinarit; Huic fæci tu occurres per deſtillationem præfatam

& ebullitionem ac agitationem, quæ præparatio opus valdè promovet accelerando.

CAPUT XVI.

De amalgama Mercurii & auri, & de pondere utriuſque debito.

HIſce ritè peractis, capies auri purgati & lamellati, aut ſubtiliter limati, partem unam, Mercurii partes binas, impone mortario marmoreo, calefacto, nempe in aqua bulliente, (ex qua ſtatim exemptum exſiccatur, & calorem diu retinet) tere cum piſtillo eburneo, aut vitreo, aut lapideo, aut ferreo, (quod non tam bonum eſt,) aut buxeo; vitreum tamen aut lapideum præſtat. Ego corallino albo uti ſoleo. Tere, inquam, ſtrenuè, quouſque fiat impalpabilis, tanta cum diligentia tere, ac pictores colores ſuos ſolent comminuere, tum vide temperaturam; ſi plicabilis ſit inſtar butyri, non nimis calidi, nedum frigidi, ita tamen, ut declinatum amalgama non permittat decurrere Mercurium, inſtar aquæ hydropicæ intercutalis, bona eſt conſiſtentia; ſin minus, adde aquæ quantum ſufficit ad hujuſmodi conſiſtentiam faciendam. Lex miſturæ hæc eſt, quod promtiſſimè plicabilis ſit, ac molliſſima, & tamen inſtar glebularum rotundarum formari queat, inſtar butyri, quod licèt

licèt digiti tactu leviſſimo cedat, tamen in globos formari à muliere lavante poteſt. Exemplum allatum obſerva, ut exactiſſimum, quia ut butyrum, etſi declinetur, tamen non effundit de ſe liquidius aliquid, quàm tota eſt maſſa: pariter eſt miſtura noſtra. Pro intrinſeca natura Mercurii hoc ſignum dabitur vel in dupla vel tripla proportione Mercurii ad corpus, vel etiam in triplo corporis ad quadruplum ſpiritus, aut duplo ad triplum; eritque pro Mercurii differentia mollius aut aſperius amalgama; ſemper tamen memento, quod in glebulas coaleſcat, illæque glebulæ ſepoſitæ ſic concreſcant, quod non appareat vivacior Mercurius in fundo quàm in ſummo. Nota enim, quod ſi quieſcere permittatur amalgama, ſponte indureſcit. Judicanda ergo eſt temperatura inter agitandum & ſi tum plicabilis ſit inſtar butyri, glebulaſque fieri permittat, ſuæque glebulæ in charta munda poſitæ ſine moleſtiâ ſic in quiete concreſcant, quod fundus ſummitate non ſit liquidior, bona eſt proportio. Hoc facto cape ſpiritum aceti, & ſolve in eo tertiam partem ſalis ammoniaci, & impone Mercurium & Solem antea amalgamatum in hunc liquorem, impone vitro colli longi, & bullire permitte quadrantem horæ, forti ebullitione, tum exime miſturam ex vitro, ſemove liquorem, calefac mortarium, & tere, ut ſupra,

 forti-

fortiter ac ſeduliter, tum cum aqua calidâ elue omnem nigredinem. Impone iterum in priorem liquorem, & in vitro eodem ebulli iterum, tere iterum ſtrenuè, ac lava. Hoc reitera, uſque dum nullo labore ullum poſſis colorem ex amalgamate abſtergere, clareſcet tum amalgama inſtar puriſſimi argenti, politiſſimique ſtupendo candore. Adhuc obſerva temperaturam & cave, quod ſit exquiſita juxta datas regulas, ſin minus, effice juſtam, & procede, ut ſupra. Hoc opus eſt laborioſum, tamen laborem compenſatum videbis ſignis in opere apparentibus. Tandem bulli in aqua pura, decantando ac repetendo, quouſque ſalſedo & acrimonia tota evanuerit; tum aquâ effuſâ exſicca amalgama, quod cito fiet. Ut autem ſecurus valde ſis, (quia nimia aqua opus perdet vapore ſuo vas, utut magnum rumpendo) agita ſupra chartam mundam cum apice cultelli, à loco ad locum, uſque dum exſiccetur optimè, tum procede, ut docebo.

CAPUT XVII.

De vaſis proportione, formâ, materiâ & clauſurâ.

HAbebis vitrum ovale aut rotundum tam magnum ut aquæ deſtillatæ unciam unam capiat in ſua ſphæra ad ultimum, nec ſanè minus,

nus, ſi poſſis; ſed circa illam menſuram, quàm cautè poſſis, compara. Habeat vitrum collum palmæ unius altitudine, eſto vitrum bene clarum, ſpiſſum, quò ſpiſſius, eò melius, dummodo diſtinguere poſſis in vitri concavo actiones. Ne ſit ſpiſſius in uno quàm in alio loco. Eſto materia huic vitro adaptata uncia ſemis auri cum uncia unâ Mercurii, & ſi triplum Mercurii addideris, adhuc intra binas uncias erit totum compoſitum. Eſtque hæc proportio exquiſita. Porro niſi vitrum ſit ſpiſſum, in igne perſeverare non valebit, quia venti, qui in vaſe ab embryone noſtro formantur, vas diſrumpent. Eſto vitrum ſigillatum in ſummitate, cautelâ, quod nec fiſſura ſit nedum foramen, aliter periret opus. Sic videbis, quod opus in principiis ſuis materialibus non excedat pretium aureorum trium. Imò in aquæ fabricâ ſumtus unius libræ vix excedit coronatos duos. Inſtrumenta, fateor, ſunt nonnulla, illa tamen neutiquam cara, & ſi meum inſtrumentum deſtillatorium habueris, à vitris fragilibus facilè excuſabere. Sunt tamen aliqui, qui ſomniant imperialis forſan unius pretium toti operi inſerviturum, quibus reſpondere licet, hoc, illos nunquam opus experimento perfeciſſe probare. Alia enim ſunt in opere neceſſaria, quæ ſumptibus indigent. At inſtabunt hi ex Philoſophis, omne, quod magno pretio emitur, in opere noſtro mendax reperitur. Quibus reſponderem, &

quid

quid eſt opus noſtrum? nempe facere lapidem? Illud quidem finale eſt: verum opus eſt, humiditatem reperire, in quâ aurum liqueſcit ſicut glacies in aquâ tepida; hoc reperire eſt opus noſtrum; In hoc multi inſudant, ut Mercurium Solis, alii, ut Mercurium Lunæ lucrarentur; at fruſtrà. Nam in hoc opere mendax eſt omne, quod caro venditur pretio. Amen dico, quod hujus aquæ principii materialis tantum emi poſſit pretio unius floreni, quantum ad duas integras libras Mercurii animandum ſat ſit, ut fiat verus Sapientum Mercurius. Interim vaſa vitrea, carbones, vaſa terrea, furnus, vaſa atque inſtrumenta ferrea non poſſunt nihilo comparari. Taceſcant ergò turpes Sophiſtarum garrulitates impudenter mentientium, ac garrulitate ſua plurimos ſeducentium. Abſque perfecto corpore, ære noſtro, nempe auro nunquam ulla tinctura haberi poteſt, eſtque lapis noſter ex uno latere vilis, immaturus, volatilis, ex altero perfectus, pretioſus & fixus. Quæ duæ ſpecies ſunt corpus, aurum, & ſpiritus, nempe argentum vivum.

CAPUT

Caput XVIII.

De Furno ſive Athanore Sophico.

DE Mercurio dictum eſt, ejuſque præparatione, proportione ac virtute; De Sulphure item, ejuſque neceſſitate ac uſu in opere noſtro; quæ quomodo paranda ſint monui, quomodo miſcenda docui; de vaſe item, in quo ſigillanda, plurima detexi: Quæ omnia cum grano ſalis intelligenda moneo, ne fortè literatim procedendo ſæpiùs errare contingat. Sic enim cum inſolito candore philoſophicas ſubtilitates texuimus, quod niſi plurimas in præcedentibus capitulis metaphoras olfeceris, vix aliquid meſſis præter diſpendium colliges. Exempli ergò, ubi ſine ulla ambiguitate unum principiorum Mercurium, alterum Solem diximus; unum venale, alterum arte fabricandum: Scias Mercurium noſtrum de ſe aurum dare, quod ſi non nôris, quod ſit ſecretorum noſtrorum ſubjectum, oportet ut pro Sole vulgari vendas; eſtque in omni examine Sol verus, ac proinde venalis eſt, id eſt, vendi poteſt, cuivis ſine ſcrupulo. Sol proinde noſter eſt vulgo venalis, at non vulgo emendus, quia ut noſter ſit, noſtrâ opus eſt arte. Poſſis in Sole Lunâque vulgaribus Solem noſtrum repe-

reperire; Ego ipſe in his quæſivi ac reperi. At haud opus eſt facile. Leviori negotio lapis ipſe faciendus eſt, quàm lapidis proximam materiam in auro vulgariter emendo invenies. Quare aurum noſtrum eſt lapidis noſtri materia proxima, aurum vulgi propinqua, cætera metalla remota, eaque quæ non ſunt metallica, remotiſſima, ſive potiùs aliena. Quia aurum noſtrum eſt chaos, cujus anima per ignem non fugata eſt. Aurum vulgi eſt, cujus anima, ut ab ignea Vulcani tyrannide ſit tuta, in arcem clauſam ſe recepit. Sed ſi aurum noſtrum quæris in re media, inter perfectum & imperfectum, quære, & invenies; ſin minus, repagula auri vulgaris ſolve, quæ dicitur præparatio prima, quâ incantamentum corporis ejus ſolvitur, ſine quo opus mariti nequit perficere. Si priorem viam ingreſſus fueris, igne benigniſſimo procedere teneris; ſin poſteriorem, torriditum Vulcani operam implorare debes. Talem, puta, ignem adhibere oportet, qualem in multiplicatione ſubminiſtramus, dum corporalis Solis Lunæve vulgi Elixiri perficiendo pro fermento adhibetur. Hic ſane labyrinthus erit, niſi te quomodo extrices, noris. In quolibet tamen progreſſu indiges calore æquali ac continuo, ſive in Sole vulgari, ſive noſtro operatus fueris. Utrumque ſcias, quod Sol noſter dabit tibi opus binis aut ternis menſibus citiùs perfectum, quàm aurum vulgi, eritque Elixir in prima

prima ſua perfectione virtutis millenaris, quod in altero opere vix centenariæ erit. Inſuper ſi opus Sole noſtro perfeceris, oportet te illum cibare, imbibere, fermentare, &c. quibus vis ejus creſcet in immenſum; in alio vero opere oportet te illum illuminare ac incerare, ut abunde in Roſario magno docetur. Præterea ſi in Sole noſtro operatus fueris, poſſis calcinare, putrefacere ac albifacere, igne benigno intrinſeco adjuvante cum tepore rorido extrà adminiſtrato. Cum Sole vulgi ſi operatus fueris, ſublimando ac bulliendo aptanda ſunt materialia, ut poſteà illa cum virginis lacte unire valeas. Utcunque tamen progreſſum feceris, nil tamen citra ignem ullatenus poteris efficere. Quare non gratis Hermes veridicus ignem Soli Lunæque proximum operis gubernatorem ſtatuit. Hunc tamen de furno noſtro verè ſecreto intelligi vellem, quem oculus vulgaris vidit nunquam. Eſt tamen & alius furnus, quem communem appellamus, qui aut lateritius, aut ex luto figuli erit conflatus, aut ex lamellis ferreis æneiſque luto bene loricatis. Hunc furnum Athanor appellamus, cujus forma mihi magis arridens turris cum nido. Quare eſto turris trium circiter pedum altitudinis lata novem digitos, ſeu ſpithamam communem, poſt ſoleam ſtratumve fundamentale eſto eſtiolum pro expurgandis cineribus trium quatuorve digitorum undiquaque cum lapide adaptato,

aptato, ſupra quod ſtatim craticula ſtatuatur; paulò à crate ſupernè foramina ſunto bina, duorum circitèr digitorum, per quæ calor in appoſitum Athanor emittatur. Cæterùm eſto turris exactè à rimis clauſa; ſupernè verò immittendi ſunt carbones, qui accenſi primò, dein alii injiciantur, tùm demùm os exactè obturetur. Tali furno opus pro animi voto poſſis complere. Cæterùm ſi curioſus fueris, aliam atque aliam viam reperire poſſis, ignem debitum adminiſtrandi. Fiat ergo Athanor in hunc modum, ut in eo poſt impoſitam materiam ſine vitri amotione quemvis caloris gradum adhibere poſſis, pro voto à calore febrili ad ignem uſque reverberii minoris, inque intenſiſſimo ſuo gradu per ſe duret per horas ad minus decem aut duodecim. Tum patet tibi operis janua. Verùm cùm lapide jam potitus es, poſſis utilius, furnum portatilem confingere, quia minori tempore ac benigniore naturæ igne lapis ſemel factus multiplicatur.

nota

CAPUT XIX.

De operis progreſſu per primos dies quadraginta.

PArato Mercurio noſtro ac Sole noſtro include ea vaſi noſtro ac rege igne noſtro, ac intra dies quadraginta videbis totam materiam in umbram

umbram converſam, id eſt, in atomos, ſine ullo motore aut motu viſibili aut ullo calore tactu deprehendibili, niſi quod caleſcat. Verùm ſi Solis noſtri Mercuriique noſtri myſterium te hactenus lateat, tolle manum ab opere, nam nil niſi diſpendium te manet: Sin autem myſterium Solis noſtri nondum in latitudine ſua noveris, at Mercurii noſtri ſcientiam es adeptus, tum cape Solis vulgi partem unam bene purificatam, & Mercurii noſtri ſummè lucidi partes tres, junge ut ſuperiùs dictum eſt, & impone igni dando calorem, in [illegible]io bulliat, ſudetque, ſudorque ejus circuletur, & hoc de die ac nocte per dies noctesque nonaginta, & videbis Mercurium hunc omnia elementa Solis vulgi diſgregaſſe, iterumque conjunxiſſe, bulli poſtea per dies alios quinquaginta, & videbis Solem vulgi per Mercurium noſtrum converſum in Solem noſtrum, qui eſt medicina primi ordinis. Eſt ergo Sulphur hoc jam noſtrum, at nondum tinget. Et crede mihi, hac via operati ſunt plurimi Philoſophi, & verum aſſecuti ſunt, eſtque via tædioſa valdè, eſtque pro Magnatibus terræ, quia nacto hoc Sulphure ne credas te habere lapidem, & ejus veram materiam, quam poſſis in re imperfecta intra ſeptimanam quærere & reperire. Hæc eſt via noſtra, facilis & rara, & reſervavit hanc DEUS pro pauperibus & contemptis, abjectiſque ſuis ſanctis. Hac de re multa jam verba facere decrevi,

licèt in libri hujus initio decreveram alto ſepelire ſilentio. Hoc eſt unum magnum ſophiſma omnium adeptorum, loquuntur quidam de auro argentoque vulgi, & verum dicunt, negantque alii idem, & verum dicunt. Ego charitate commotus, manum jam porrigam, jamque omnes appello adeptos, eoſque omnes invidiæ inſimulo. Ego quoque decreveram eandem invidiæ ſemitam calcare, niſi quod DEUS nos præter noſtrum conſilium diſtorſit, cui ſit æterna ſanctificatio. Dico ergo quod utraque via eſt vera, quia via eſt tantum una in fine: at non in principio. Quia totùm eſt in Mercurio noſtro & Sole noſtro. Mercurius noſter eſt via noſtra, & ſine eo nihil fiet. Sol quoque noſter non eſt aurum vulgi, & tamen in eo eſt. Et ſi operatus fueris in Mercurio noſtro cum auro vulgi, regimine debito, ex iis centum & quinquaginta diebus habebis aurum noſtrum, quia Sol noſter eſt ex Mercurio noſtro. Quare ſi aurum vulgi fuerit per Mercurium noſtrum in elementa ſua diſgregatum, iterumque conjunctum, tota mixtura ignis beneficio erit aurum noſtrum, quod aurum ſi deinde per Mercurium iteratò decoquatur, dabit pro certo omnia ſigna deſcripta à Philoſophis tali igne, quali ipſi ſcripſerunt. Jam verò ſi decoctioni Solis vulgi, utut puriſſimi, cum Mercurio noſtro regimen lapidis adhibueris, in erroris via es pro certo: Et hic magnus eſt ille Labyrinthus, in quo tyrones

rones ferè omnes hærent, quia Philoſophi in libris ſuis de utraque viâ ſcribunt, quæ reverà non ſunt niſi via una, niſi quod una ſit directa magis, quàm altera. Qui ergo ſcribunt de Sole vulgi, prout nos in hoc tractatulo, uti quoque Artephius, Flamellus, Riplæus cæterique multi, non aliter ſumus intelligendi, quam ut Sol philoſophicus ex Sole vulgi & Mercurio noſtro fiat, qui dein per reiteratam liquefactionem dabit ſulphur & argentum vivum fixum, incombuſtibile, & in examine omni tingens. Pariter & per hunc intelligendi modum lapis noſter eſt in omni metallo ac minerali, quia, puta, Sol vulgi ex ipſis extrahi poſſit, ex quo Sol noſter propinquus peti poſſit. In omnibus puta, metallis vulgi, Sol noſter; at in auro, argentoque propinquius continetur. Ergo, inquit Flamellus, quidam in Jove, alii in Saturno laborarunt, ego verò, *inquit*, in Sole elaboravi & reperi. Eſt tamen unum in regno metallico, originis miræ, in quo Sol noſter propinquiùs eſt, quàm in Sole & Luna vulgi, ſi in hora ſuæ nativitatis eum quæras, qui in Mercurio noſtro liqueſcit, ſicut glacies in aqua tepida; & tamen auro quodammodo aſſimilatur. Tu hoc in Sole vulgi immediatè non invenies, at ex illo per Mercurium noſtrum, digerendo per dies centum & quinquaginta invenies veram hanc, eandemque materiam, quæ eſt aurum noſtrum, via longiori quæſitum, nec ad-

huc tam pollens, ac illud quod natura ad manus reliquit. Et tamen tertio rotando rotam, idem in utroque invenies, hac tamen cum differentia, in priori menſibus ſeptem, in poſteriori anni ſpatio cum dimidio. Ego utramque viam calleo, laudo tamen faciliorem viam, at difficiliorem deſcripſi, ne omnium Sophorum anathema in caput meum traherem. Scias proinde, quod hæc ſola ſit difficultas in libris candidiorum hominum legendis, quod omnes ad unum variant regimen. Et cum de uno opere loquuntur, alterius regimen docent, qua reticula irretitus diu hæſi, antequam è laqueo pedes liberare poteram. Notifico proinde, quod calor in opere noſtro ſit naturæ benigniſſimus, ſi modo opus noſtrum rectè intelligas. At ſi in Sole vulgi opereris, illud opus propriè non eſt opus noſtrum; & tamen ad opus noſtrum rectà ducet, determinato ſuo tempore. In illo verò forti indiges decoctione, igneque proportionato, poſteà verò benigniſſimo igne progrediêre, athanore turrali noſtro, qui mihi ſummè laudandus eſt. Quare ſi cum Sole vulgi fueris operatus, cave ut Veneris connubia ſollicitè compares, deinde thoro ſuo impone, igneque debito videbis emblema operis magni, nempe nigrum, caudam pavonis, album, citrinum, rubeumque. Tum reitera opus hoc cum Mercurio, qui lac virginis dicitur, adhibendo ignem balnei roris, atque ad ſummum arenæ tempe-

temperatæ cum cineribus: videbiſque tum non nigrum ſolùm, at nigrum nigrius nigro, omnemque nigredinem, ſic & album & rubeum completum, & hoc nutu Dei in aurâ levi, qui voce tacitâ Eliam compellavit. Ea propter ſi artem noris, extrahe Solem noſtrum ex Mercurio noſtro, tum ex una re opus perficies, quod, crede mihi, omni perfectione mundana eſt perfectius juxta Philoſophum: Si ex Mercurio ſolo, *inquit*, opus poteris perficere, pretioſiſſimi utique operis indagator eris. In hoc opere nullæ ſunt ſuperfluitates; at totum, per Deum viventem, in puritatem converſum eſt, quia actio fit in uno ſolo. At ſi in opere Solis vulgi proceſſum inceperis, actio tum paſſioque fit in re bina, quarum utriuſque media ſubſtantia ſola capitur, rejectis fæcibus. Si hæc, quæ brevibus abſolvi altè mediteris, clavem omnes contradictiones apparentes inter Philoſophos reſerandi habes. Quare Riplæus docet rotam tertiò rotare in capite calcinationis, ubi de Sole vulgi expreſsè loquitur, atque ita intelligendus eſt. In doctrina proportionum ſuarum obſcurus eſt valdè, quia tres illæ proportiones tribus operibus inſerviunt. Unum opus eſt ſecretiſſimum, purumque naturale, & fit in Mercurio noſtro cum Sole noſtro, cui operi adſcribenda ſunt omnia ſigna à Sophis deſcripta. Hoc opus nec fit igne, nec manibus; at ſolo interno calore, eſtque calor externus, ſolum

frigus expellens, ejuſque ſymptomata vincens. Alterum opus eſt in Sole purgato cum Mercurio noſtro, quod fit igne candenti, per tempus longum, in quo utrumque decoquitur, mediante Venere, uſque dum purior utriuſque ſubſtantia exprimatur, qui eſt Lunariæ ſuccus. Hic abjectis fæcibus eſt capiendus, eſt enim nondum lapis, at ſulphur noſtrum verum, qui demum cum Mercurio noſtro, ſanguine ſuo appropriato, decoquendus eſt in lapidem ignis ſummè penetrantem ac tingentem. Tertiò tandem eſt opus mixtum, cum aurum vulgi cum Mercurio noſtro miſcetur pondere debito, additurque ſulphuris noſtri fermentum quantum ſat ſit. Tum complentur omnia mundi miracula, fitque Elixir potens tam ad opes quàm ad ſanitatem. Sulphur ergo noſtrum omnibus cum viribus quære, quod, crede mihi, in Mercurio noſtro colliges, ſi te fata vocant. Sin minus in Sole vulgi debito calore atque tempore idem parabis; at eſt via mille ſpinis obſita, & nos vovimus DEO & æquitati, quod nudis verbis nunquam declarabimus regimen utrumque diſtinctim. Nam ſub fide bonâ juro, quod verum detexerim. In Mercurio, quem deſcripſi, ac Sole puriſſimo vulgi ſi laboraveris debito igne, Solem noſtrum invenies intra menſes ſeptem aut novem ad ſummum, Lunamque noſtram intra menſes quinque. Et hi ſunt veri termini ad complenda ſulphura

phura

phura hæc, quæ ſi tum credideris lapides noſtros, adhuc erras. At ex his reiterato labore, cum igne ſaltem ſenſibili, verum Elixirem habebis, & hoc totum intra annum cum dimidio, DEO dante, cui gloria in ſeculum.

CAPUT XX.

De adventu nigredinis in opere Solis & Lunæ.

SI in Sole Lunaque operatus fueris, ut in his ſulphur noſtrum quæras, conſidera, ſi materiam tuam inſtar paſtæ turgidam, inſtar aquæ bullientem, ſeu potiùs picis liquidæ conſpexeris. Quia Sol noſter, Mercuriuſque noſter emblematicum typum habet in opere Solis vulgi cum Mercurio noſtro. Accenſo furno expecta in calore bulliente per dies viginti, quo tempore varios colores obſervabis; at circa finem ſeptimanæ quartæ, ſi modo calor fuerit continuus, viredinem amabilem videbis, quæ per dies decem aut circiter non diſparebit. Gaude tum, quia pro certo totum brevi inſtar carbonis nigrum cernes, eruntque omnia membra compoſiti tui in atomos redacta. Eſt enim hæc operatio nil aliud, quam reſolutio fixi in non fixo, ut utrumque poſteà conjunctum unam materiam efficiat partim ſpiritualem partimque corporalem. Quare ait Philoſophus:

Accipe canem Coraſcenum, ac Caniculam Armeniæ, junge ſimul, tibique gignent filium coloris cœli. Quia hæ naturæ brevi decoctione vertentur in brodium inſtar ſpumæ maris, aut nebulæ craſſioris, quæ livido colore tingetur. Et juro tibi ſub fide bonâ, quod nil occultarim præter regimen; Hoc autem ſi prudens fueris, ex verbis meis facillimè colliges. Cognito autem regimine, arripe lapidem ſuperiùs demonſtratum, ac rege, uti ſcis, & ſequentur hæc notabilia. Primò quàm citò lapis ſenſerit ignem ſuum, fluet Sulphur ac Mercurius ſimul ſuper igne inſtar ceræ, & comburetur Sulphur, coloreſque de die in diem mutabit, ac Mercurius incombuſtibilis erit, niſi quod coloribus Sulphuris tingetur ad tempus; at non inficietur, ideoque Latonem penitùs lavabit à cunctis ſuis ſordibus. Reitera cœlum ſupra terram toties, uſque dum terra concepit naturam cœleſtem. O Sancta natura! quæ ſola facis, quod omni penitùs homini eſt impoſſibile. Ea propter cùm in vitro tuo conſpexeris naturas in ſimul miſceri, ad inſtar ſanguinis coagulati & combuſti, ratum eſto, fœminam maris amplexum paſſam eſſe. Quare à primâ materiæ tuæ exſiccatione intra dies ſeptendecim exſpecta, quod duæ naturæ in brodium ſaginatum convertentur, quæ ſimul circumvolventur inſtar nebulæ craſſioris, aut ſpumæ maris, uti dictum eſt, cujus color erit obſcurus valdè.

Tunc

Tunc conceptam prolem regiam firmiter tene, quia exinde vapores virentes, flavqs, atros ac cæruleos in igne & ad vaſis latera adſpicies. Hi ſunt venti, qui in formando embryone noſtro ſunt frequentes, qui retinendi ſunt cautè, ne fugiant, & annihiletur opus. Odori quoque cave, ne fortè per rimam ullam exhalet, quia vis lapidis inde notabile detrimentum pateretur. Quare Philoſophus vas cum ligatura ſuâ ſervandum cautè jubet, & monitus ſis, ne ab opere ceſſes, aut vas moveas, aut aperias, aut decoctionem ullo tempore intermittas, at pergas decoquendo, uſque dum deficere humorem conſpexeris, quod fiet intra dies triginta, tum gaude, ac rectam te viam inceſſiſſe certus eſto. Invigila tum operi, quia intra ſeptimanas fortè binas àb eo tempore totam terram ſiccam videbis, atque inſigniter nigram. Tum mors compoſiti adeſt, venti ceſſarunt, cunctaque ſe quieti dederunt. Hæc eſt magna illa eclipſis Solis & Lunæ ſimul, in qua luminare nullum ſuper terras lucebit, & mare diſparebit. Chaos tum noſtrum conficitur, ex quo jubente DEO cuncta mundi miracula ordine ſuo emergent.

CAPUT XXI.

De florum combuſtione ejuſquè cautione.

ERror non levis eſt, & tamen facilè commiſſus eſt, florum combuſtio, antequam naturæ teneræ à ſua profunditate bene extrahantur. Error hic poſt ſeptimanam tertiam præcipuè cavendus eſt. Principio namque tanta eſt humoris copia, quod ſi opus validiori, quàm par eſt, igne rexeris, vas fragile ventorum copiam non feret, quin ſtatim diſſiliat: ni fortè magnum nimis ſit vas tuum. Et tum quidem intantum ſpargetur humor, quod in corpus ſuum non amplius redibit, ſaltem non quantum ipſi refocillando ſat ſit. Verùm cum terra aquæ ſuæ partem retinere cœperit, tùm ſanè deficientibus vaporibus ignis ſupra modum ſine ullo vaſis incommodo intendi valet, at opus ideò corrumpetur, dabitque colorem papaveris ſylveſtris, fietque totum tandem compoſitum pulvis ſiccus, inutiliter rubificatus. Judicabis hoc ſigno juſto validiorem fuiſſe ignem, tantum nempe, qui conjunctioni veræ inimicus fuit. Scias namque opus noſtrum veram naturarum mutationem requirere, quæ non poſſit fieri, niſi unio fiat ultima utriuſque naturæ; at non uniri poſſunt, niſi in formâ aquæ. Nam corporum non eſt unio; at ſaltem contu-

contuſio, nedum corporis cum ſpiritu eſſe poteſt unio per minima; at ſpiritus inter ſe bene poterunt uniri. Quare aqua homogenea metallica requiritur, cui via per prævìam calcinationem paratur. Hæc ergò exſiccatio non verè eſt exſiccatio; at aquæ cum terrâ per cribrum naturæ redactio in atomos ſubtiliores, quàm fert aquæ exigentia, quo terra aquæ fermentum transſmutativum accipiat. Vehementiori verò, quàm par eſt, calore ſpiritualis hæc natura malleo quaſi mortis percuſſa, de activo fit paſſivum, de ſpirituali fit corporale, nempe præcipitatum rubrum inutile, quia in debito ſuo calore color fit corvinæ nigredinis, qui licèt ater, at ſummè optandus color eſt. Rubedo tamen in operis veri initio eſt conſpicua, eaque inſignis; hæc tamen cum humoris debita copiâ concurrit, monſtratque cœlum cum terra concubuiſſe, ignemque naturæ concepiſſe, ideoque totum vitri concavum aureo tingetur colore; at color hic non durabit; at viridem brevi gignet, tum nigrum intra tempus exiguum expecta, & patiens ſi fueris, votum videbis. Saltem feſtina lentè, & tamen ignem ſat validum continua, interque Scyllam & charybdin, ut nauclerus peritus, navem tuam dirige, ſi Indiæ utriuſque opes lucrari cupias. Interdum inſulas quaſi exiguas; ſpicas ac umbellas diſcoloratas emittentes in undis & ad latera conſpicies, quæ brevi diſſolventur, aliæque

aſſur-

aſſurgent. Terra enim germinandi avida aliquid ſemper fabricat, interdum aves aut beſtias reptiliaque te in vitro conſpicere imaginabere, coloreſque viſu ſunt, at momenti levis. Totum eſt, ut ignem debitum jugiter continues, omniaque hæc in colore nigerrimo, pulvere diſcontinuo, ante dies quinquaginta finientur. Sin minus, aut Mercurium tuum aut regimen, aut materiæ diſpoſitionem culpabis, ni fortè vitrum moveris aut agitaveris, quod opus facilè protrahet, aut etiam finaliter perdet.

CAPUT XXII.

Regimen Saturni, quid & unde dicatur.

QUotquot de hoc labore ſophici ſcriptitarunt Magi, de opere & regimine Saturni locuti fuêre, quos perperam nonnulli intelligentes ad varios errores diverſi ſunt, & propriâ ſeſe opinione fefellerunt. Quidam hinc abducti in plumbo ſpe maxima, at fructu minimo ſunt operati. At ſcias plumbum noſtrum eſſe auro quovis dignius. Eſt limus, in quo auri anima cum Mercurio jungitur, ut poſtea Adamum ejuſque Evam uxorem producant. Quare cùm ſummum ſe hic humiliaverit, ut fiat infimum, expectandum omnium

omnium ſuorum fratrum in ſanguine ſuo redemtionem. Tumulus ergò, in quo rex noſter ſepelitur, Saturnus in opere noſtro dicitur, eſtque clavis nummorum artis. Felicem illum, qui hunc planetam tardambulonem ſalutare poſſit. Deum roga frater, ut hac te benedictione dignetur, quia non eſt ex currente, nedum ex volente, at à Patre luminum ſolo hæc benedictio dependet.

Caput XXIII.

De diverſis operis hujus regiminibus.

Pro certo confidás, ſtudioſe tyro, nil in toto lapidis opere celatum eſſe præter regimen, de quo verum eſt illud Philoſophi: Quicunque illud ſcientificè cognorit, principes & magnates terræ illum honorabunt. Et juro tibi ſub bonâ fide, quod ſi hoc ſolum proponeretur palam, ſtulti ipſi artem riderent. Eo namque cognito, totum nil aliud eſt, quam opus mulierum, luduſque puerorum, hoc eſt, decoquere. Ideo ſummâ arte Sophi hoc ſecretum occultarunt, & firmiter credas, nos fundamentaliter idem feciſſe, tamen ex quo candorem propoſui in hoc tractatulo ac promiſi, aliquod ſaltem faciendum incumbit, ne lectorum ingenioſo-

nioſorum ſpem atque labores fallam. Quare ſcias regimen noſtrum eſſe in toto opere unum lineare, hoc eſt decoquere & digerere, & tamen unum hoc regimen multa alia in ſe complectitur, quæ invidi ſub nominum diverſitate celarunt, & quaſi varias operationes deſcripſerunt. Nos polliciti candoris ergò, manifeſtationem longè perſpicuiorem faciemus, id quod inſolitum noſtrum hac in re candorem fatebere.

CAPUT XXIV.

De primo operis regimine, quod eſt Mercurii.

AC primò ſane de Mercurii regimine verba faciemus, quod eſt ſecretum à cunctis ſophis nunquam expreſſum. Illi, puta, à ſecundo opere ſeu Saturni regimine inceperunt, nullamque lucem tyroni ante capitale nigredinis ſignum patefecerunt. In hoc ſubticuit bonus ille Vir Comes Bernhardus à Trevis, qui in parabola ſua docet, quod rex cùm ad fontem venit relictis omnibus extraneis, balneum ſolus intrat indutus veſte aureâ, quam exuit & Saturno tradit, à quo holoſericam nigram accipit, at non docet, quo ſpatio veſtis illa aurea exuitur, ideoque unum totum ſubticet regimen dierum fortè quadraginta, aut etiam aliquando quinquagin-

quaginta, quo tempore ſine duce miſeri tyrones incertis incumbunt experimentis; A nigredinis adventu ad operis finem ſat recreant artificem quotidiè nova apparentia ſigna; at hic ſine duce ſignove aut vade per dies quinquaginta vagari tædioſum fateor. Dico itaque à prima ignitione ad uſque nigredinem totum intervallum temporis Mercurii regimen eſt; Mercurii, inquam, Sophici, qui ſolus per totum illud tempus operatur compari ſuo ad conveniens temporis ſpatium mortuo manente, & hoc ante me detexit nullus. Quare conjunctis materialibus, quæ ſunt Sol atque Mercurius noſter, noli cum Alchymiſtarum vulgo credere Solis occaſum brevi accidere. Non ſane; Multum diuque expectavimus antequam facta eſt patientia inter aquam & ignem, & hoc invidi ſub breviloquio comprehenderunt, dum materiam ſuam in primo opere *Rebis* nominaverunt, id eſt, rem ex re bina confectam, juxta Poëtam:

Res Rebis *eſt bina conjuncta, ſed tamen una,*
Solvitur ut prima ſint aut Sol aut ſpermata Luna.

Pro certo itaque ſcias, quod licet Mercurius noſter Solem devoret, non tamen eo modo, quo putant chemici Philoſophaſtri. Quia etſi Solem cum Mercurio noſtro conjunxeris, eundem poſt anni expectationem ſoſpitem ac priſtinæ virtutis compotem inde recuperabis, niſi in convenienti ignis gradu eum decoxeris. Qui contra-

contrarium aſſeverat, non eſt Philoſophus. Putant, qui in erroris viâ ſunt, tam levis eſſe negotii corpora ſolvere, quod immerſum aurum Mercurio Sophico ictu oculi devorandum autumant, malè intelligentes locum illum Comitis Bernhardi à Trevis, de libro ſuo aureo in fontinam irrecuperabiliter immerſo. Verùm quàm grave ſit opus corpora ſolvere, atteſtari poſſunt ii, qui diſſolutioni inſudarunt. Ipſe ego, qui hæc ſæpius oculari ſum edoctus teſtimonio, atteſtor, quod ingenioſum ſit valde ignem regere poſt materiam paratam, qui debitè ſine combuſtione tincturarum corpora ſolveret. Attende proinde doctrinæ meæ, ſume corpus quod demonſtravi, atque imponito in aquam noſtri maris, ac jugiter igne debito decoque, ut aſcendant ros & nebulæ, recidantque guttæ de die ac nocte citra intermiſſionem. Et ſcias, quod in hac circulatione aſcendit Mercurius in priſtina ſua natura, relinquitur corpus inferius in priſtinâ ſuâ naturâ, donec longo tempore corpus aliquid aquæ retinere cœperit, atque ſic utrumque utriuſque gradibus participet. Quia verò tota aqua non aſcendit per ſublimationem, at pars ejus deorſum cum corpore manet in vaſis fundo, idcirco vigilanti cum aſſiduitate corpus in aqua ſubſidente ebullitur atque cribratur, ejuſque medio recidentes guttæ reſiduam maſſam perforant, ac circulatione aſſidua ſubtilior facta aqua, tandem

dem ſolis animam blandè ac ſuaviter extrahit: ſic mediante anima ſpiritus cum corpore reconciliatur, fitque utriuſque unio in colore nigro, & hoc ad ſummum diebus quinquaginta, diciturque hæc operatio Mercurii regimen, quia Mercurius circulatur ſurſum, & in eo ebullitur corpus Solis deorſum, eſtque corpus in hoc opere paſſivum, ad uſque apparitionem colorum, qui parce circa diem vigeſimum apparent in bono ac continua ebullitione, qui colores deinceps augentur ac multiplicantur, ac variantur ad uſque complementum in nigredine nigerrima, quam dies tibi dabit quinquageſimus ſi te fata vocant.

CAPUT XXV.

De Secundo operis regimine, quod eſt Saturni.

PEracto regimine Mercurii, cujus opus eſt regem veſtibus ſuis aureis ſpoliare, Leonem conflictibus variis agitare atque laceſcere ad extremam uſque laſſitudinem, proximum apparet Saturni regimen. Vult enim DEUS, quod inceptum opus ad debitum finem perducatur, eſtque ſcenæ hujus hæc lex, quod exitus unius ſit introitus alterius, finis unius, origo alterius, nec citius Mercurii regimen obſoleſcit, quin ſucceſſor ſibi ingrediatur Saturnus,

qui imperium ſucceſſionis jure obtinuit. Moriente Leone, naſcitur corvus. Eſtque lineare admodùm hoc regimen reſpectu caloris, quia unicus tantum eſt color, iſque aterrimus; at fumi nulli, nec venti, nec vitæ ſymbolum, ſaltem aliquando ſiccatum, nonnunquam inſtar picis liquidæ ebulliens, compoſitum conſpicitur. O triſte ſpectaculum & mortis æternæ imago, at artifici dulce nuntium! Nigredo enim non quævis, at reſplendens præ intenſiſſima nigredine conſpicitur. Cumque inſtar paſtæ turgentem materiam deorſum aſpexeris, gaude: nam ſpiritum intus clauſum vivificum ſcias, qui ſtatuto tempore ab Omnipotente vitam hiſce cadaveribus reddet. Cave tu ſaltem ignem, quem ſano cum judicio hic regere teneris, & juro tibi ſub fide bonâ, quod ſi urgendo ignem in hoc regimine quicquam ſublimare feceris, opus totum irrecuperabiliter perdes. Contentus proinde eſto cum Treviſano bono in carcere per dies noctéſque quadraginta detineri ac teneram materiam in fundo, qui nidus eſt conceptionis, manere permitte, pro certo confiſus, quod peractâ periodo ab Omnipotente huic operationi ſtatutâ ſpiritus reſurget glorioſus, corpuſque ſuum glorificabit, aſcendet, inquam, ac circulabitur ſuaviter & ſine violentiâ, & à centro ad cœlos aſcendet, iterumque à cœlis ad centrum deſcendet, vimque arripiet ſuperiorum & inferiorum.

CAPUT

Caput XXVI.

De regimine Jovis.

SAturno nigro ſuccedit Jupiter, qui diverſo colore eſt. Nam poſt debitam putredinem & conceptionem factam in vaſis fundo, jubente DEO, colores mutabiles ac ſublimationem circulantem iterum videbis. Durabile non eſt hoc regimen, nec ultra tres ſeptimanas durat. Hoc tempore omnes colores imaginabiles apparebunt, de quibus certa nulla ratio reddi poteſt. Imbres hiſce diebus indies multiplicabuntur, ac tandem poſt omnia hæc viſu pulcherrima albedo inſtar ſtriarum aut capillorum ad vaſis latera oſtendit ſeſe. Tum gaude, quia Jovis regimen feliciter peregiſti. Cautio in hoc regimine maxima eſto, ne corvorum pulli poſtquam nidum ſuum reliquerint, eundem repetant. Item ne ſic immodicè aquam exhaurias, ne eadem terra ſubſidens careat, & arida inutiliſque in fundo relinquatur. Tertiò ne intemperanter adeo terram tuam irriges, ut eandem penitus ſuffoces. Quibus erroribus cunctis bonum caloris externi regimen ſuccurret.

CAPUT XXVII.

De regimine Lunæ.

POſt abſolutum Jovis regimen ſub finem menſis quarti ſignum creſcentis Lunæ tibi apparebit, & ſcias, quod totum Jovis regimen abluendo Latoni fuit dicatum. Spiritus abluens candidus eſt valdè in ſua natura, at corpus abluendum nigrum nigerrimum. In cujus tranſitu ad albedinem omnes intermedii apparuere colores, quibus abſolutis candidum totum fit, at non perfectè candeſcens primo die, verùm gradatim ab albo ad albiſſimum, aſſurget. Et ſcias, quod in hoc regimine totum fiat inſtar liquidi argenti vivi ad viſum, & hoc dicitur matris ſigillatio in ventre infantis ſui, quem peperit, eruntque in hoc regimine varii colores momentanei pulchri, & cito diſparentes, at albedini magis quàm nigredini propinqui, ſicut & colores in regimine Jovis plus nigredinis quàm albedinis participarunt, & ſcias, quod intra tres ſeptimanas regimen Lunæ erit completum. Ante verò quàm impleatur, formas mille induet compoſitum. Nam creſcentibus fluviis ante omnimodam coagulationem, centies in die liqueſcet & coagulabitur, aliquando inſtar oculorum piſcium apparebit, nonnunquam arboris purè argenteæ ac politiſſimæ, cum ramuſcu-

muſculis ac frondibus figuram æmulabitur. Verbo, hoc tempore quavis hora viſu te ſtupore ac admiratione obruent. Et tandem grana habebis albiſſima inſtar atomorum Solis præ tenuitate, pulchriora quibus oculus humanus vidit nunquam. Immortales DEO noſtro agamus gratias, qui huc opus produxit. Eſt enim vera Tinctura perfecta ad album, licèt primi tantùm ordinis, ac proinde virtutis exiguæ reſpectu admirandæ, quam reiteratâ præparatione acquiret virtutis.

CAPUT XXVIII.

De regimine Veneris.

PRæ omnibus mirum eſt hoc, quod lapis noſter omnimodè jam perfectus, perfectamque tincturam communicare potens, ſponte ſeſe iterum humiliat, novamque volatilitatem citra ullam manuum impoſitionem meditabitur. Si tamen ex vaſe ſuo acceperis, idem lapis alii denuò vaſi incluſus in caſſum poſt ſui refrigerium ulterius deduci tentabitur. Cujus rationem demonſtrativam nec nos, nec ulli Philoſophi antiqui reddere valemus, niſi quod factum ſit nutu DEI. Saltem hic igni tuo cave, quia perfecti lapidis hæc eſt lex, ut ſit fuſibilis: ideoque ſi juſto majorem ignem dederis, vitrificabitur materia, & colliquata lateribus vaſis

adhæreſcet nec ulterius promovere valebit. Et hæc eſt materiæ vivificatio illa toties à Philoſophis præcanta, quæ ante & poſt perfectum opus album accidere ſolet incautis, nempe poſt medium regiminis Lunæ ad ſeptimum aut decimum uſque diem regiminis Veneris. Quare parum ſaltem augeatur ignis, ita ut compoſitum non vitrificetur, hoc eſt, liqueſcat paſſivè inſtar vitri; At benigno calore ſponte ſuâ liqueſcet, turgeſcetque, & jubente DEO ſpiritu dotabitur, qui ſurſum volabit, lapidemque ſecum apportabit, dabitque colores novos, viridem, imprimis venereum, qui longo durabit tempore, nec intra dies viginti totaliter diſparebit, cæruleum quoque expectes, lividumque & ſub finem regiminis Veneris pallidum, & obſcurè purpureum. Caveto hoc in opere, ne ſpiritum irrites nimium, quia corporalior eſt quam antea, & ſi ad vaſis ſummum ejus volatum feceris, ſponte ſuâ tibi vix revertetur. Quæ eadem cautio eſt obſervanda in Lunæ regimine, cùm ſpiritus inſpiſſari cœperit, quia tum ſuaviter, & non cum violentia erit tractandus, ne fugando ad ſummitatem vaſis totum illud, quod in fundo eſt, comburatur, aut ſaltem vitrificetur ad operis deſtructionem. Cum itaque viredinem conſpexeris, ſcias in eâ virtutem germinativam contineri. Quare cave hic, ne viror iſte in nigrum turpe vertatur calore immodico,

modico, verùm ignem prudenter regas; ita poſt dies quadraginta abſolutum regimen hoc habebis.

Caput XXIX.

De regimine Martis.

PEracto Veneris regimine, cujus color erat præcipuè vireſcens parumque rubens purpureo obſcure colore, interdum livido, in quo tempore arbor philoſophica ramis ſuis floruit diſcoloratis, cum foliiſque ramiſque; ſuccedit regimen Martis, qui aliqualem flavedinem, lutea quaſi brunitie dilutam potiſſimùm demonſtrat, coloreſque tranſitorios iridis ac pavonis glorioſiſſimè exhibet. Hic ſiccior compoſiti ſtatus, in quo materia varias formarum larvas imitari videtur. Hyacinthinus color cum leviſſimo aurantii frequens hiſce diebus apparebit. Hic ſigillata mater in infantis ſui ventre ſurgit & depuratur, ut ob tantam, in quâ ſiſtitur compoſitum, puritatem putredo hinc exulet. At verò obſcuri colores hoc toto regimine pro baſi ludunt, fiuntque intermedii colores ſpectatu placidiſſimi. Jam ſcias virginem noſtram terram ultimam ſubire cultivationem, ut in ea fructus Solis ſeminetur ac maturetur, ideoque bonum continua calorem, & videbis pro

certo circa diem hujus regiminis trigeſimum colorem citrinum apparere, qui intra ſeptimanas binas à prima ſua apparitione, totum vero citrino colore imbuet.

CAPUT XXX.

De regimine Solis.

JAm operis tui fini appropinquas, tuumque ferè perfeciſti negotium; jam omnia inſtar auri obryzi videntur, & lac virginis, quo cum materiam hanc imbibis, citrineſcit valde. Immortales jam DEO omnium bonorum largitori redde gratias, qui hucuſque opus perduxit, quem ſupplex ora, ut tuum conſilium ſic deinceps regat, ne fortè opus ferè jam perfectum præcipitare ſtudens penitùs perdas. Conſidera jam, quod per menſes ferè ſeptem expectaſti, neque ſanum erit unica horula totum annihilare. Quare cautus eſto valde, eoque plus, quò perfectioni vicinior es. Caute vero ſi progreſſus fueris occurrent tibi hæc notabilia: Imprimis ſudorem quendam citrinum in corpore obſervabis, tandemque vapores citrinos, ſubſidente corpore, viola tinctos, interdum & obſcurâ purpurâ. Poſt duodecim aut quatuordecim dierum expectationem in hoc Solis regimine materiam pro majori parte humidam obſervabis, & ponderoſam licèt, at tamen in venti

venti ventre totam aſportatam. Tandem circa diem vigeſimum ſextum regiminis hujus exſiccari incipiet, & tum liqueſcet ac congelabitur, reliqueſcetque centies in die, uſquequo granulari incipiet, videbiturque ac ſi totum granis diſcontinuum, iterumque coaleſcet, infinitaſque de die in diem formarum larvas induet, & hoc durabit per ſeptimanas binas aut circiter. Ultimo vero, jubente Deo, materiæ tuæ irradiabitur lux, quam imaginari vix poſſis, tum cito expecta finem, quem poſt dies tres videbis, quia granulabitur materia inſtar atomorum Solis, eritque color tam intenſe ruber, quod præ eminenti rubore nigreſcet inſtar ſanguinis ſaniſſimi coagulati, licèt non credas aliquid tale huic Elixiri ex arte comparari poſſe. Quia eſt mira creatura parem ſibi non habens in tota univerſi naturâ, nedum exactè ſibi ſimilem.

Caput XXXI.

Fermentatio Lapidis.

Memineris jam te Sulphur nactum eſſe incombuſtibile rubeum, quod nullo prorſus igne ulterius promoveri poſſet per ſe, cautuſque eſto maximè, quod in præcedentè capitulo oblitus eram, ne in regimine Solis citrini ante adventum ſupernaturalis filii, induti colore verè Tyrio, ne, inquam, tuam materiam

ignitione indebitâ vitrifices, quia ſic eſſet deinceps inſolubilis, ac per conſequens in pulcherrimos atomos rubicundiſſimos non congelaretur. Eſto proinde cautus, ne tanto theſauro temet prives. Et tamen ne te hic laborum tuorum finem reperiſſe ſic credas, quin ulterius pergas, ut ex hoc Sulphure iterata rotæ circulatione Elixir habeas. Quare capias Solis purgatiſſimi partes tres, ac Sulphuris hujus ignei partem unam (poſſis Solis partes quatuor capere & Sulphuris quintam partem, ſed prædicta proportio melior eſt) funde Solem in crucibulo mundo & fuſo injice Sulphur tuum, at cautè, ne à fumo carbonum perdatur. Fac ut ſimul fluant, deinde effunde in excipulum, & habebis maſſam pulveriſabilem coloris pulcherrimi rubicundiſſimi, at vix tranſparentis. Cape hujus maſſæ minutè tritæ partem, Mercurii tui Sophici partes binas, miſce optimè & vitro include, ac rege ut priùs, & binis menſibus omnia prædicta regimina, ordine ſuo præterire videbis, hæc eſt vera fermentatio, quam reiterare, ſi libet, licet.

CAPUT

Caput XXXII

Imbibitio Lapidis.

SCio quod multi autores fermentationem in hoc opere pro interno agente inviſibili capiunt, quod fermentum dicant, cujus virtute fugitivi tenueſque ſpiritus abſque manuum impoſitione ſponte inſpiſſantur, noſtramque prædictam fermentationis viam cibationem vocent cum pane & lacte; ſic Riplæus. Ego verò non ſolitus alios citare, nec illorum in verba jurare, in re æquè mihi ac illis cognitâ, propriam obſervavi licentiam. Eſt ergo alia operatio, quâ lapis augetur in pondere plus quam virtute, id eſt, cape ſulphur tuum perfectum ſive album ſive rubeum, & adde tribus Sulphuris partibus quartam aquæ partem, & poſt tantillum nigredinis ſex ſeptemve dierum decoctione aqua tua recens addita inſpiſſabitur inſtar Sulphuris tui, adde tum quartam, non reſpectu totius compoſiti, quod jam quartam unam partem coagulavit; at reſpectu Sulphuris ante imbibitionem primam; qua exſiccatâ, adde reſpectu trium partium Sulphuris primò ante imbibitiónem primam libratarum, & hac proportione ter imbibas & congeles.

Tandem

Tandem quinque partes aquæ ſeptima imbibitione ponas, nempe reſpectu Sulphuris primò accepti, qua impoſitâ ſigilla vas tuum, & igne priori ſimili fac ut totum compoſitum omnia regimina prædicta tranſeat, quod fiet ad ſummum menſe uno, tum habes verum lapidem tertii ordinis, cujus pars una cadit ſuper decem millia, & perfectè tinget.

CAPUT XXXIII.

Lapidis multiplicatio.

AD hoc nullus alius requiritur labor, niſi ut ſumatur lapis perfectus, ejuſque una pars conjungatur cum partibus tribus aut ad ſummum quatuor Mercurii primi operis, ac regatur igne debito per dies ſeptem vaſe admodum ſtrictè clauſo, & omnia regimina ſummâ jucunditate prætaribunt, & habebis totum virtute millecupla ditatum, pro lapide ante ejus multiplicationem. Et ſi hoc iterùm tentabis, tribus diebus omnia regimina percurres, & erit medicina adhuc millecupla tingendi vi exaltata. Et ſi adhuc repetere cupis, opus intra naturalem diem per omnia regimina & colores traduces, idemque horâ fiet unicâ, ſi iteratò tentes, nec virtutem tui lapidis unquam tandem invenire poteris; Tanta erit, quæ ingenii capacitatem ſuperet, ſi modò in hoc opere perſe-

perſeveraveris. Immortales jam memor eſto grates DEO agere, quia totum theſaurum naturæ jam in poſſe habes.

CAPUT XXXIV.

De modo projiciendi.

CApe lapidis tui perfecti, ut dictum eſt, albi aut rubri, ac pro medicinæ qualitate cape utriuſvis luminaris partes quatuor, funde in crucibulo mundo, tum immitte lapidis tui juxta ſpeciem luminaris fuſi, albi aut rubei, ac immiſta effunde in conum, eritque maſſa pulverabilis, hujus cape miſturæ partem unam, & Mercurii bene loti partes decem, calefac Mercurium donec ſtrepere incipiat, tum injice miſturam tuam, quæ ictu oculi penetrabit, eum funde tum igne aucto, & tota erit medicina ordinis inferioris. Hujus tum cape partem unam, & projice ſuper quodvis metallum, fuſum & purgatum, quantum nempe lapis tuus vult tingere, & habebis aurum argentumve adeò purum, quod purius natura non dabit. Præſtat tamen gradatim projicere, uſque dum tinctura ceſſet, ſic enim latius extendetur, quia cum tantillum ſuper tantum projicitur, niſi projectio fiat in Mercurio, notabilis fit medicinæ jactura ob ſcorias, quæ immundis metallis adhærent. Quare quo melius purgantur metalla ante

ante projectionem, eo meliùs in igne negotium ſuccedit.

CAPUT XXXV.

De multiplici uſu hujus artis.

QUi ſemel hanc artem juxta DEI benedictionem perfectè elaboravit, neſcio quid in toto hoc mundo exoptare poſſit, niſi ut tutus ab omni malâ fraude & dolo, DEO ſuo jugiter ſervire poſſit. Vanum autem, imò omnium vaniſſimum erit, pompam vulgarem auram anhelare, imo nec talia cordi ſunt hujuſmodi, qui hanc artem callent, quin potius ſpernunt & contemnunt. Qui ergo hoc talento à DEO beatus eſt, huic talis voluptatis campus patet:

Inprimis ſi viveret annos mille, & quotidiè hominum millium mille aleret, non egeret, qui pro voto ſuo lapidem multiplicare valet tam pondere quàm virtute. Ita ut omnia imperfecta quæ ſunt in mundo, metalla comparabilia poſſet, ſi hoc in votis haberet, omnia in verum aurum argentumve tingere.

Secundo lapides pretioſos ac gemmas poterit hac arte conficere, quales nullæ in rerum natura ſine hac arte comparari poterunt.

Tertiò ac tandem univerſalem omnium morborum medicinam habet, ſic ut unus ſal-

tem